

Laisvoji Lietuva

LAISVOJI LIETUVA

Lietuvių savaitraštis
Laisvoji Lietuva
Atgimimo Sąjūdis

3157 So. Emerald Ave.
Chicago 16, Ill.
Victory 2-4372.

FREE LITHUANIA

Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian
Regeneration Association

3157 So. Emerald Ave.
Chicago 16, Ill.
Victory 2-4372.

VIII metal

Kaina 10 c.

Ketvirtadienis, spalio mėn. 15 d.

Chicago 16, Ill.

Kaina 10 c.

Nr. 5 (163)

DR. JONAS ADOMAVICIUS

AMERIKA PRAŠO TAVES

“Būkite geri žmonės ir būkite geri lietuviai”

KIEKVIENA KULTŪRINGA TAUTA SAVAIP AMERIKĄ TURITINA.

Savą giesmę Amerikoje traukia visų kultūringų tautų atstovai, įskaitant francūzus, vokiečius, italus bei airius — pastarieji net žaliai toną sugėda duoti šio krašto gyvenimui savo tautos šventosios dienos. Kiti iš tautos Amerikos miestus, ligonines bei mokyklas tėvų kalba pavadina, saviški kolonijas sudaro, savus papročius, vaikus, laudies išdirbinius, gydyklas praktikuoja ir kitiems tai perša, plačiai besigarsindami. Jie tai daro Amerikoje kartų kartoms gyvenimui, nes teisingai amerikoniškumą supranta ir geriausiai šio krašto patriotių elnesna priklauso. Jie žino, jog ši žemė ir stipriausią galybę išaugo visų čia gyvenusių tautų — anglių, lenkų, vokiečių, lietuvių ir kitų kitokių geriausiųs galvoms ir širdims savus sugebėjimus, gerus papročius ir mokslą Amerikos gerovę pasaukio. Čia kiekvienas pasirodo tautos sūnus, lyg tinkamas spalvos, reikiamos vietos, stiklo gabalas vitraže, žavų meno kūrinį sudaro.

ĮVAIRUMĖ VIENINGA — VISADA GALINGA.

Amerika, įvairumė vieninga, pasiūla visada galinga, kaip patvari medžiaga iš protonų ir elektronų sudėta. Atskirų tautų gerumą lenkinytina čia šio žemės stipina. Tik nuolatę praeitimi, tarš išsirusios žmogbeždžionės, pallovė savos tautos geroms savybėms stiprinti ši kraštą. Tokie nesiliaujanti garbinę džiunglių silaigerius, piemenų dainuokas bei pastarųjų kraipymai-vaipymai vien todėl, kad būk tai šio krašto produktas. Tokie žmonės, nežmoniška — by tik kitoniškai elgiamieji, pamiršta, kad panašiu produktu, mažiau ar daugiau, kiekvienas kraštas turi, bet už tai ir vietą jiems žino. Padorūs žmonės apie tai nutyli, savo krašto neteisia, blogu nesireklamuoja, o kitiems savus delmanikus pristato: taurų charakteri, gražių eigių, tautiška mena, mokslo pamėgimą bei darbštumą pademonstruoja ir visa tuo Dėdės Samo žemę turitina. Taip elgiai protingi imigrantai ir čia gimę-augę žmonės. Jie jaunai Amerikai aukoja, tarš anie Kaledinial Ateivial Kidikėliul, tikras puosmenas: "Norwegian Hospital", "Italian Art", "Chinese Porcelain", "German Scientist", "Good Lithuanian Sisters"... ir taip Dėdės Samo žemę papuošta, tarp gražiausių kraštų, gražiausiai atrodo, nelyginant ana eglutė Kazimieriečių mokinį darbalis išdabinta.

dabar mums atsiuoda — tuo raugalu net dabartinis atelvis, dargi metų metais mokyklos suolus trynės, pašvinksta ne vienas, tuomi toli už anų beraščių pasilikdamas. Lietuviybė, mat, įpareigoja kiekvieną pavyzdžiui šviesi, neretai daugelio malonumų atsisakant — o tai, toli gražu, ne visi įstengia.

LENKŲ PAKLYDUSIAM LIETUVIUI KELIĄ RODO.

Tik 1892 m. Pensylvanijos Mount Carmel miestelyje, lenkams neprietėliškai elgiantis su lietuviais, pastarieji nutarė steigti savą parapiją šiam krašte. Lenkas, mat, anot šviesaus kan. Tumo, visų pirma yra lenkas, o tik po to krikščionis. Net svetimtauti, jo organizacijai priklausanti, jis kultūringai privers paklusti arba griebsis prievartos: tik savam vežime sėdėdamas, pasak jo, gali savaip giesmę traukti.

— "Jei nenori, kad mes tamstos vaiką lenkų mokykloje — prašom jį iš mūsų mokyklos atsiimti..." — rimtai pareiškė rimta "lenkė sesuo lietuvini gydytoji, lenkų vienuolių mokyklon savo vaiką atidavusiam ir prašiusiam vaikui tik tikybos, angliu kalbos ir šiaip mokslo pradus duot, o lenkų kalbos, kaip lietuviuką, nemo-kinti.

Dr. JONAS ADOMAVICIUS

LIETUVIS NUTARĖ SAVO VARDU VADINTIS.

Ir dar kaip mūsų nedraugams rados nemalonu, kai lietuvis panoro liautis vergavęs, užsimanė savo vardu vadintis, dargi savų liežuviu valkus mokinti bei savų būdu Dievą garbinti! Svetimieji nenaudėliai norėjo, kad ir toliau lietuvis mokslininkas svetima kalba savus darbus spaudintų, kad mūsų poetas pasaulinės vertės kūrinius svetimiems rašytų. O, vargeli tu mano, kokios sunkios buvo pirmosios lietuvių organizavimo dienos, kai mūsiskiai nutarė savan vežimą atsisesti! Iš visų šalių ant lietuvių ujo. Negana, kad pačių lietuvių tarpe nesutikimų buvo, pašventųjų kunigų bei inteligentų vadovavimul stokojo, čia dar lenkal trukdė, nenorėdami mus iš po savo sparno išleisti. Jie ne tik mūsų sostię Vilnių su Aušros vartais bei šv. Kazimiera, paties popiežiaus lietuviško jaunimo globėju neatšaukiamai paskirtą, savinosis, bet, ir, lietuvis savita tauta nelaikydami, kaip imanydami mus juodino.

IDEALISTŲ KURSTOMA UGNELE LIEPSNA VIRTŲ.

O vienok lietuvis nepasimetė — tas susikirtimas su lenkais jam akis praverė. Mūsiskiai suprato, jog ne šventieji puodus lipdo — lietuviai irgo gali, jei nori, tokias pat organizacijas turėti. Gavę tikro gyvenimo pamoką, mūsiskiai išmoko savo tautą gerbti, religijos neišžadant. Jie susibūrė vienybėn, savi savonius remti ėmė, kaip kad visi šimtingieji kitataučiai čia daro. Netrukus ant plyno lauko, visiems neatšiebtin, puiklausios lietuviškos institucijos ėmė dygt. Pavallai, lietuviška ugnelė, atsidrusių idealistų kurstoma, gavo ir suliepsnojo — lietuviai pasinėšė mokslan, ėmė savosna draugi-jomsa apstiepti, kurti parapijas, statyti mokyklas, protestuoti pasauli prieš žiauria rusišką vergiją Lietuvoje bei sukroti šelpiti savo vargstančius broties lietuvis.

LAISVĖS ZVEJAI SAVO DRAUGŲ TARPE CHICAGOJE.

Sėdi iš kairės į dešinę: Dr. Vanda Sruogienė-Daugirdaitė, Vytautas Stanelka ir Dr. Kazimieras Sruoga — Veržikas.

Stovi iš kairės: Longinas Kubickas, Pranas Lukoševičius ir Juozas Grišmanauskas.

PRIVERČIAMIEJI DARBAI

Priverčiamieji darbai, kokius yra įvedę Sovietai pas save ar jų okupuotose ar satelitinuose kraštuose, niekuo nesiskiria nuo senovės vergų darbų. Žmogus yra laikomas suvaržytas, jam atimta laisvė pasirinkti darbą, jį pakelsti ar persikelti kitur dirbti. Be to, mumsiems neprietėliomis Sovietai pripildė savo priverčiamųjų darbų stovyklas, kur žmogus yra pasmerktas lėtai mirčiai, bet prieš mirdamas turi atiduoti paskutines savo fizines jėgas Sovietų ūkiui.

Tokiam žiauriam likimui yra sugabenti ir Sovietų Rusiją šimtal tūkstantiųjų lietuvių ar kankinami įvairiose stovyklose pačioje Lietuvoje.

Daug buvo mūsų ir kitų laisvini-mo veiknių daryta, kad palengvintų jų žmonių likimą ir sustabdžius jų tolimesni žudymą ir kankinimą. Pernal, pagaliau, Jungtinių tautų ir Tarp. Darbo Organizacijos specialūs (Ad Hoc) Komitetas pravedė išsamų priverčiamųjų darbų tyrinėjimą ir šimet paskelbė platų pranešimą. Lietuvos Laisvės Komitetas papildino visą turimą tuo reikalu medžiaga apie Lietuvą ir suorganizavo lietuvių ludytojus, kurie davė per Ad Hoc Komitetą savo parodomus.

Ad Hoc Komiteto pruoštasis pranešimas buvo paruostas Junt. Tautoms tolimesnei eigai, o JAV delegacija pareikalavo š. m. rugpiūčio 14 d., kad priverčiamųjų darbų problema būtų š. m. JT Asamblėjos svarstoma. Amerikos iniciatyva buvo visų egziliųjų veiknių, jų tarpe ir Lietuvos Laisvės Komiteto, paremta ir JT Gen. Sekretorius prašytas įtraukti minimą problemą į darbų tvarką. Neseniai Lietuvos Laisvės Komitetas gavo iš JT Generalinio Sekretariato atsakymą, kad JT tautos yra įtraukusios priverčiamųjų darbų problemą į savo darbų tvarką ir kad LLK raštas

perduotas JT Asamblėjos ir visų JT narių žiniai ir svarstymui.

Be to, šiuo pat reikalu LLK yra betarpiškai krepšius į visų kraštų delegacijas prie JT tautų ir kartu su kitais pasirašęs bendrus padėkos raštus JAV Prezidentui, Eisenhoweriui už Amerikos iniciatyvą ir Tarpautines Darbo Organizacijos Gen. Direktoriui p. Nore — už kilnas pastangas ir atliktą didelį darbą pravedant priverčiamųjų darbų tyrinėjimą. Iš abiejų gauti atsakymai. JAV Prezidento vardu atsakė John Foster Dulles, Valstybės Sekretorius užsienių reikalams, patikrindamas, kad JAV Vyriausybė darys visus reikalingus žygius, kad priverčiamieji darbai būtų sustabdyti ir tai žiauriam Sovietų praktikai būtų užkirstas kelias. Be to, teko patirti, kad JAV Delegacija prie JT ketinanti pasiūlyti JT tautos pasmerkti priverčiamųjų darbų, pareikalauti juos panaikinti ir išleisti pas-tovų JT organa, kuris sektų, kad tie darbai niekur daugiau nebūtų atnaujinti.

Beliška daryti žygius, kad JAV iniciatyvą kiti JT nariai paremtų. Visos egzilių organizacijos jau krepšius įvairių kraštų valstybės vyrus, ankštus bažnyčių lerarkus ir didžiasias organizacijas, prašyoms paskatinti jų delegacijas prie JT pritaarti JAV pasiūlymum. Reikalinga todėl, kad ir lietuvių organizacijos plačiau pas-saulyje susirūpintų šiuo reikalu ir padarytų reikalingus žygius betarpijai ar per vietines organizacijas. Mūsų kentanti tauta yra bejęgė ką daryti. Todėl mes, būdami laisvėje, privalome ką padėti. Sovietai lengvai nusileis, bet tarptautinis spaudimas privers ir juos bent kiek daugiau skaitytis su žmonėmis ir jų teisėmis, kurias jie yra paneigę.

KO JIE BIJO?

NENORI IŠGIRTI LIETUVIŲ BALSO. ZALKAUSKAS — "DELSIMO" PIRMININKAS.

"Eltai" praneša, kad š. m. rugsėjo m. 12-14 d. d. buvo susirinkusios Parvyžiųje Komisija rinkti medžiagą, reikalingą Lietuvos Nepriklausomybės bylą ginant, ir Organizacinė Komisija Lietuvos Politinei Konferencijai šaukti.

Pirmosios komisijos posėdžiuose dalyvavo jos pirmininkas LDS S. Lozoraitis, Vilko V. T. pirmininkas K. Zalkauskas, Vilko V. T. URT valdytojas Dr. P. Karvelis, Lietuvos atstovas Prancūzijoje Dr. S. A. Bačkis ir Lietuvos ministerio D. Britanijoje pavaduotojas V. Balickas. Patės ministras B. K. Balutis, dėl ligos, atvykti negalėjo. Komisija nutarė pirmąsias savo darbo galres.

Organizacinės Komisijos Lietuvos Politinei Konferencijai šaukti posėdžiuose pirmininkavo K. Zalkauskas,

Vilko V. T. pirmininkas, ir ir juose dalyvavo kiti aukščiausi minietieji asmenys. Komisijos narij prel. M. Krupavičius, Vilko pirmininką, pavadavo VT URT valdytojas Dr. P. Karvelis. Komisijos narys Dr. A. Gerutis, Lietuvos atstovas šveicarijoje, posėdin atvykti negalėjo.

Komisijos nariai, pasidalinę nuomonėmis apie Konferencijos susaukimo reikala ir remdamiesi turimomis iš JAV esančių lietuvių šluoginių žiniomis bei imdami dėmesin kitas paaiskėjusias aplinkybes, priėjo išvadą, kad tokia konferencija šaukti š. m. rudenį, tuo pat laiku, kai susirinkus JAV Lietuvių Selmas, kaip kad buvo numatyta anksčiau, nebūtų tikslinga.

Tollmesniam Konferencijos organizavimui darbu Komisijos pirmininkas K. Zalkauskas sušauks kitą Komisijos posėdį, kai ras tat reikalinga.

POLITINĖ APŽVALGA

RASO KAZYS VERŽIKAS

Tarptautine politika

● Antras mažųjų tautų "išpardavimas" projektuojamas? Pačiu pastaruoju laiku didieji politikai pradėjo labai skubius žygius dėl būtino ir greito susitarimo su Sovietais. — Pirmuoju smulku šitame prosovietiniame koncerte užgrojo, žinoma, Anglija. Bet gi labai stipriai "užturvojo" ir Amerikos ponas Stevenson. Stevenson, tai pralaimėjęs demokratų kandidatas į Amerikos prezidentus. Jis nesena apvažiavo kuone visą pasauli, sugrįžo ir nuskubėjo pas dabartinį Prezidentą Eisenhowerį. Ten jis įrodinėjo, kad reikalinga susitarti su Malenkovu. Londonas net patį Edeną (savo užsienių reikalų ministrą) nutarė siūsti į Maskvą, kad jis ten, iš pradžių, vienas visus reikalus "išaiškintų".

vietai dabar taip "įsiuto" ant vakarų.

● Trys Sovietų (niekur neužrašyti) reikalavimai: — "Nuraminti" Sovietų pavergtas tautas taip, kad jos niekada ir negalvotų, kad kas nors jas nori išlaisvinti. To padaryti patys Sovietai neįstengia. Vakarams gi tatal labai "lengva" padaryti. Užtenka tik pasirašyti su Sovietais kokią nors "draugišką" sutartį. Sutartį, sąskysim, tokia, kaip Jaltaje, ar kaip Miunchene.

— "Nuraminti" visas vakarų valstybes, kad jos nebesiginkluotų, kad jos tarp savęs kiek galima daugiau pradėtų nesutikti ir ginčytis.

— O svarbiausia, leisti Sovietams vienlomis, ramiai ginkluotis ir užpulti vakarus tada, kada Sovietams bus "patogu".

Amerika

● Ar pinigų, ar galvų? Arba pulk ant kelių. Baisių dalykų skelbimas Amerikoje jau prasidėjo. Pats prezidentas ir kiti jam arti žmonės jau paskelbė, kad Sovietai yra pajėgūs užpulti Ameriką su atomineis ir vandenilio bombomis "staigiai ir be perspėjimo". Bet, sakoma, tai yra tik pradžia tų baisenybių skelbimo. Bus dar daugiau, Nors, atrodo, ir to, ką sakoma, jau užtenka.

Pirmutinė išvada iš to, kad Amerika milžinišku tempu turi ginkluotis. Ir reikia milžiniškų pinigų. Atseit, pilietis, jei nepagėdauja sau bombas ant galvos, turi užmirsti apie mokesčių mažinimą ir palankiai sutikti bet koki mokesčių padidinimą.

O jeigu nenori nei pinigų, nei galvos duoti, tai reikia Sovietų prašyti, kad jie pasirašytų kokią nors "draugiškumo" sutartį.

Atseit, yra trys pasirinkimai.

● "Neaiškumai" armijos tarnautojų eilėse. Daug ką vis stebindavo Sovietų milžiniški "išradimai". Ir tal labai greit — galvutrukiškai. Amerika turi atominę bombą — Sovietai taip pat tuoj išrado. Amerika išsprogino vandenilio bombą — Malenkovas taip pat. Kai kas keikė už tai fašistus — nacius vokiečius. Tie naciai, girdi, riogso pas Sovietus ir už gerus pinigus bolševikams bombas išradinėja. Ir tu jiems nieko negali padaryti!

Ne visus tokia "nacių — išradėjų" teorija tikino. Pradėjo gaudyti Sovietų šnipus. Iš spaudos žinome, kad nemažai jų jau buvo pagauta. Bet vienus ligiau, kitus trumpiau pakalėti nuteisė. Tik pora iš jų buvo pasodinta į elektros kėdę. Ir tal su dideliu vargu ir per didelius protestus.

Dabar, visai nesena, liko suspenduotas (atseit, laikinai nuo darbo nušalintas) tam tikras skaičius armijos tarnautojų — specialistų, turinčių darbo "bombinėse" srityse. Jie kol kas tik suspenduoti. Gal išsisteisins, gal nekalti. Aišku, kad tal dalykas opus, švelnus ir slaptas. Cia nereikia net gi splioti. Bet vis dėl to manoma, kad kai kurie iš jų turėjo ryšių su "kuo nereikėtų turėti".

Ar Tu Gali Būti Amerikos Piliiečiu?

SKAITYK JULIAUS SAKELĖS STRAIPSNĮ PS. 2!

KERSTEN KOMITETO LIUDININKAMS.

Mūsų viešniajai paragino viso pasaulio lietuvis tinkamai pasiruosti Kersteno Komitetui ludyti: rinkti dokumentinę medžiagą ir surašyti parodomus.

Kiekvienam aišku, koks milžiniškas kiekis medžiagos bus surinktas, kai tūkstančiai yra gyvū liudininkų. Kadangi ta medžiaga yra vertingiausias istorinis šaltinis Lietuvos istorijai bolševikiniam laikotarpiui nušviesti, tad reikia jos dubliktus palikti

lietuvių rankose. Todėl visi tautiečiai, kurie ruošia minėtam reikalui medžiagą, Pasaulio Lietuvių Archyvo prašomi ruošti ją dviejuose egzemplioriuose, būtent: jei rašoma, tai rašyti per kalkę, jei daroma foto ar fotostatinę kopiją, tai daryti du egz. ir t. t. Vieną egzempliorių įteikti kur nurodyta, o antrąjį pasiūsti Pasaulio Lietuvių Archyvui (2601 W. Marquette Rd., Chicago 29, Ill.). Šis rinkinys bus liudininkas, kaip lietuviškas, išlaikyti po pasauli, narsiai kovoją už Lietuvos laisvę.

FLA Direktoriaus.

IEVA RADVILAITE

Artimiausi meniniai įvykiai Čikagoje

Opera House skelbia Jose Greco ispaniškų šokių sekėjo pasirodymą...

Jau dabar pardavinėjami bilietai Mozarto "Don Giovanni" operai...

Goodman Memorial teatras (Art instituto rūmuose) iki spalio 17 d. rodo "John Loves Mary"...

Spalio 24 d. prasideda vaidinimas vaikams "Cinderella"...

Temple Shalom - Concert Forum (3480 Lake Shore Dr.) pradeda sezoną...

Kino teatrai

ZIURATINI FILMAI

"The Beggar's Opera" - Laurenc Olivier, žinomas kaip didelis šio meto anglų aktorius...

"Cyrano de Bergerac" - Jose Ferrer, 1950 metais laimėjęs Academy Award už šią rolę...

W. Somerset Maugham.

RAMUSIS VANDENYNAS.

Ramusis vandenyas - gilus ir nepastovus amžinai besikeičias, lyg žmogaus siela.

Kartais jis pilkas, kaip anglų kanalas prieš Bechy Head, su sunkiai besiraizgančiais rūkais...

Retkarčiais ramu ir mėlyna. O tada, giedriam danguje, per viską užvaldanti melnų, didingai kylanti saulė...

Tai tokia jūra plaukė Odisejus, kai jis ieškojo Laingųjų salų.

VYTAUTO LAISKAI GOETINGENE.

Vokietija. Karaliaučiaus archyve rasti visi Vytauto laiskai ordinui. Goetingene yra prielaimas viešai naudotis Karaliaučiaus archyvas.

imaturgo Edmond Rostand (1868 - 1918) veikalą, liečiantį 17 šimtmečio beveik legendarinę figūrą - Cyrano. Teatro istorijoje ši drama yra plačiai žinoma ir pati herojų vaidino net tokie žymūs aktoriai, kaip Benoit Constant Coquelin (aine) (1841 - 1909), Richard Mansfield (1857 - 1907) ir kt. Jose Ferrer, turėdamas labai stiprius aktorinius davinius, šiame filme vaidina tikrai pasigerečtinai.

"Limelight" - Charlie Chaplin sukuria vėl naują herojų - Calvero, Londono klouną. Šis duobelis aktorius atskleidžia savo visapusišką talentą ir tikrai žavi nuostabiai geru rolių atlikimu. Geras baletas, Melissa Hayden choreografijos, taip pat vertas dėmesio.

"Bitter Rice" - Silvana Magano, žinoma Italų filmų aktorė, matoma ir kitame suo metu besirodantiame filme "Anna". "Bitter Rice" - jaunos mergaitės tragedija. Sunkūs realistiniai vaizdai gerokai siegia, tačiau įsidedant vitaiskai aktorių vaidybą ir visai skirtingą nuo amerikiečių pastatymą ir tematiką, galima su įdomumu žiūrėti.

"Roman Holiday" - Audrey Hepburn, Gregory Peck. Pagal Ian Mc Lellan Hunter novelę lengvai ir gražiai padarytas filmas. Daug kur besikartojantis siužetas, modernioji versija atkurta, liečia princę, gražią ir vienšį, uždarytą pillyje, savoiškoje nelaisvėje, kuri ištrūkus kartą miestam, pamato gyvenimo įdomybes ir smagumą. Filmas tinka visiems, norintiems praleisti geroje nuotaikoje laiką.

"Orchestra Hall prezidentas - smegenų chirurgas.

Dr. Eric Oldberg, pasaulinio masto smegenų chirurgas, jau antrą septynera metų vadovauja Orchestra Hall. Būdamas didelis muzikos mylėtojas ir žinovas, Dr. E. Oldberg jau nuo 1941 metų priklauso orkestro draugijai, o nuo 1948 metų buvo jos vice prezidentu. Jo tevas buvo gana žymus muzikas, nes net 14 ju kurinių orkestrų orkestras yra jau išplėdęs. Ponia Oldberg, chirurgo žmona, savo laiku buvo koncertuojanti pianistė ir dažnai pasirodydavo kaip solistė simfoniniuose koncertuose.

Nors Dr. Oldbergo postas Orchestra Hall yra daugiau reprezentatyvinis, tačiau jo didelis asmenybė yra labai stipriai jaučiama ir su jo nuomone muzikos srityje yra skaitomasi. Dabartinis Dr. Oldbergo noras yra kaip galima aukščiau išleisti Čikagos muzikos lygį ir su naujojo dirigento Fritz Reiner pagalba tai išlaikyti.

Uolniniai blizgantys. Skraidančios žuvys, lyg šešėlių srovė, žabu skrieja per blizgantį vėdrodį; ir kai jos pasineria, ištryksta smulkūs spinduliai blizgančių vandens lašų.

Ties horizontu didingi rūkų stulpai sauleidėje įgyja nuostabias formas ir noris tikėti, jog tada matai aukštas kalnų viršūnes.

Tai kiekvieno mūsų svajonių krašto kalnai! Ir neišreiškiamoji, neįpasakojto tyloji skrieji pirmyn per užburta jūrą. Retkarčiais šen ir ten šmėkstelį keletas žuvedų - tai ženklas, jog esi netoli krašto, netoli užmirštos salos, pasisėpusios giliai vandenyne. Tik plėšrios žuvedros - vienintelis ženklas, jog krantas arti. Neišvysi čia niekad garliavo puošnias dūmų stulpais, patogios jachtos, netgi žvejų laivelio.

Tai plynos dykumos, kurios sūkėlia nuykumą ir neaiškius slegiančius nujautimus...

Vertė J. S.

laišku lietuvių magnatų bei bajorų. Radvilai, Valavičiai, Sapiegos, Chodkevičiai ir kt. yra prirašę daug laišku į Prūsus, kurie čia saugojami sveikutėliai. Panaudodami Karaliaučiaus archyvo turtingą medžiagą, šiuo metu kelį Goetingeno u-to studentai rašo disertacijas, kurios liečia ir Lietuvą. Ž. Ivinskis šitame archyve, be kitos ir mikrofilmus nufotografuos medžiagos, rado porą dešimtį vysk. Gjedračio laišku ir du kartu daugiau iš herzogio kanceliarijos vysk. Gjedračiui rašytų laišku nuorašų. Būtinai reikėtų, kad šiuo metu tuo archyvu lietuvių daugiau susidomėtų.

Lietuvi, ar atsimeni, kada tai buvo?

1920.VII.12. Lietuvos sutartis su Sovietais.

1920.X.9. Lenkai (Želigovskis) pagrobė Lietuvos sostinę Vilnių.

1920. Rygos sutartis, pagal kurią Sovietai nustatė rytines sienas vieniems laikams ir Lietuva atsipalaidavo nuo bet kurios Sovietų formalinės įtakos.

1926. Draugiškoji Lietuvos sutartis su Sovietais (Slezevičiaus).

1939.VIII.23. Hitlerio su Stalinu sutartis (Sovietams Pribaltikos ir rytine Lenkijos dalis).

1939.IX.1. Vokiečių - Lenkų karo pradžia.

1939. Sovietai okupuoja rytinę Lenkijos dalį (vakarų Gudiją, vakarų Ukrainą ir užima okupuotą Vilniaus sritį, su sostine Vilniumi).

1939. Sovietai grąžina Vilnių Lietuvai, bet gauna už tai sutikimą įvesti Lietuvos 20.000 gerai ginkluotų karių (bazės, Alytus).

Savitarpinės pagalbos sutartis. 1940. Sovietai per Maskvos radiją Levitano lūpomis apkelti Lietuvos Sovietų karių grobiumi.

1940.VI. Ministeris pirmin. A. Merkys ir J. Urbšys išvyko pas Molotovą pasitaikinti dėl kalinimų ir padaryti didesnę nuolaidas. Atsistatydino gener. Skučas ir Povylytis, saugumo direktorius.

1940.VI.13. A. Smetonos paskutinės vardinės su trispalve.

1940.VI.14. Sovietų vyriausybė jau įteikė J. Urbšui ultimatumą: 1. pataukti teisman Vid. R. min. generolą Skučą ir Saugumo dep. direkt. Povylytį, 2. pakeisti Lietuvos vyriausybę palankia Sovietams (kad sugėbėtų ir būtų pasiryžusi laiduoti Sovietų S-gos ir Lietuvos savitarpio pagalbos sutarties įgyvendinimą ir ryžtingai sutramdyti sutarties priešus). 3. Prieleisti ir Lietuvos terit. Sovietų kariuomenės lokį kiekį, kurio pakaktų, kad būtų išprovokaciniai vyktymas ir užkirsti protokacinali veiksmal. Terminas ultimatumui trumpas: vos iki birželio 15 d. 10 val.

1940.VI.14. Lietuvos vyriausybė, susirinkusi pas Resp. prezidentą ultimatumą priėmė.

1940.VI.15. Resp. prez. A. Smetona su visa savo šeima pasitraukė per Kybartus. Vokietija. Vėliau jis išvyko į Šveicariją, o iš ten į J.A.V. bei 2 Sovietų kariuomenė, su dideliems pajėgoms peržengė Lietuvos sieną, susijungė su bazėmis ir po pietų apie 4 val. įvygiavo į Kauną. 3. Iš Maskvos į Kauną atskrido už komis. pavaduotojas G. Dekonozovas drauge su Pozdnakovu vykdyti Maskvos ultimatumą, pertvarkyti "Lietuvos vyriausybę".

1940.VI.17. "Liaudies vyriausybė" - žurnal. Justas Paleckis - nušalinus A. Merkį, užima ministerio pirmin. vietą ir 1938 m. konstituc. 102 paraagr. pasiskelbia, kaip laikinai einas ir prezid. pareigas, o minist. pirm. tapo prof. V. Krėvė-Mickevičius, finansų Ern. Galvanaukas, vid. reik. min. M. Gedvilas.

1940.VI.19. Tautininkų S-gos uždarymas. "Malonės aktas", politinių kalinčių paleidimas. Mitingai pagerbti polit. kaliniams. Pas "prezid." J. Paleckį vyksta karių ir šaulių audienca: dar kalbos apie tėvynę, apie laisvę tautai, apie nepriklausomybę stovėti jos "sargyboje".

1940.VI.21. Šaulių S-gos vado pulk. Saladžiaus įsakymas šauliams, kad "tik dabar atėjo laikas, kada šaulių darbas bus reikšmingas ir svarbus". Mitinguose, kuriose vyrauja komunistinis momentas, kiek mažiau kalbama apie patriotizmą ir valst. nepriklausomybę. Vyriausybė vadina "liaudies vyri." Reikalaujama komunistų partijos legalizavimu. "Sovietų S-ga viso pasaulio darbo žmonių tėvynė".

Petro Vileišio aikšteje - mitinge - pirmą sykį minimas naujas šūkis: "tegyvuoja Sovietų socialistinė Lietuva".

1940.VI.25. M. Gedvilas paskelbė Lietuvos komunistų partiją legale ir ji įrašyta į draugių rejeistrą.

1940.VI.28. Legalizuota Lietuvos komjaunimo - Komsomolo s-ga. Valt. laudin. s.-d., s.-rai - skelbiami kaipo liaudies priešai.

1940.VI.30. Prof. Krėvė-lankosi pas Molotovą.

1940.VII.1. "Respublikos prezid." aktu paleidžiamas nepriklausomos Lietuvos seimas.

1940.VII.2. Lietuvos kariuomenė pavadinta "Lietuvos liaudies kariuomenė" ir įvedami "politinių vadovų" (politrukių) institucija kariuomenėje. Taip pat steigiamas "Propagandos skyrius".

Lietuvos perdarymas į komunistinę vyksta labai smarkiai. Lietuva turi "pati", "laisvai" ir "džiaugsmingai" nusikinti ir Sovietų gerkle ir sutirpti jos kūne.

1940.VII.2. V. Krėvė - Mickevičius

grįžo iš Maskvos po pasikalbėjimo su Molotovu.

1940.VII.3. Atvyko iš Maskvos vel G. Dekonozovas į Kauną toliau tvarkyti Lietuvos sovietizaciją. Krėvė bandė dar tartis su Dekanozovu Lietuvos reikalais, kad bent "Lietuvos valstybingumo šėselis liktų", geibėti nuo inkorporacijos.

1940.VII.5. Paskelbti rinkimai "Liaudies seimam".

1940.VII.5. Pasitraukė Finansų ministras E. Galvanaukas ir slapta išvyko į užsienį.

1940.VII.6. Paleckis paskelbė rinkimų įstatymą "Liaudies seimam".

1940.VII.11. Visi veiklesnieji buv. Lietuvos politinių partijų vadai buvo naktį areštuoti. Kas liko neareštuotas, pasitraukė į požemį ir buvo apsauktas "liaudies priešus". "Lietuvos Darbo Sąjunga", sudaryta iš įvairių organizacijų po kompartijos priežiūra ir griežta kontrole, išstato mitinguose kandidatus "Liaudies seimam". Šūkiiai: "Lai gyvuoja tvirta ir nelaukoma Lietuvos respublikos ir SSSR Sąjunga".

1940.VII.7. Vilniuje mitingė Lukiškio aikštėje pasirodė tarp plakatų juros: "Tegyvuojia Lietuva - 18-ji Sovietų respublika".

1940.VII.13. Likviduota šaulių Sąjunga.

1940.VII.14 - 15 d. Vyksta rinkimai išstatyti "Lietuvos Darbo S-gos kandidatus" "Liaudies seimam". Šūkiiai: "Balsuokite tikrai už Lietuvos Darbo s-gos kandidatus!" "Nė vieno balso liaudies priešams!"

Per rinkimus daugiausia balsų gavo "Melchioras Putelė" (iškarpa iš Lietuvos Aido krikatūros).

1940.VII.16. Nepaprastojo metu įstatymas.

1940.VII.16. Paskelbti rinkimų rezultatai. Išstatyti Lietuvos Darbo s-gos kandidatai gavo 65,51% visų turinčių teisę balsuoti. Faktiniai daugiau 12-14%, ir tai buvo pavartota prievarta. Kas neturės atžymėto ant savo stampo "balsavo", bus paskelbtas "liaudies priešus".

1940.VII.18. Einas respubl. prezid. par. Paleckis paskelbė: "Liaudies seimas" susirenka 1940.VII.21 d. Igyiai 12 val. dienos metu Valstybės teatre.

1940.VII.20. Lietuvos skautų likvidavimas.

1940.VII.21. Laikinerinkimų oficialus šūkis formuluojamas tik kaip "tarp Lietuvos ir SSSR Sąjunga", ne išjungimas iš SSSR, bet dviejų šalių sąjunga. Tai rinkiminė platforma.

1940.VII.21. (sekmadienis) Susirenka Liaudies seimas Valstybės teatre. Teatras pilnas NKVD uniformuotų ir neuniformuotų karių, jų moterų. Liaudies seimo nariai apsupti iš visų pusių. Visa procedūra vyksta taip, lyg tai būtų paprastas valdinimas. Scenoje kompartijos ir "Liaudies vyriausybės" visas sąstatas. Pirmininkauja ekvunigas Adomaukas, Paleckis ir kiti skaito ligus pranešimus. Rezolucijos priimamos "vienbalsiai" viso teatro susirinkusios NKVD ir kompartijos publikos. Neįtraukti iš anksto ir kalbėtojų sąrašą balso negali gauti. Viskas vyksta pagal "dirigento" nurodymus. Teatre paruošti užkuliseje kulkosvaiddžiai eventualiam užpuolimui arba triukšmui, pasipriešinimui.

Deklaracijos: Lietuva Socialistinė Sovietų respublika. Priimti LTSR ir SSSR sąstata.

1940.VII.22 - 23 d. Abi deklaracijos paskelbtos aukštinėmis raidėmis "Vyriausybės žiniuose".

Priimtos dar dvi deklaracijos: visos žemės Lietuvoje nacionalizavimas ir bankų bei stambiosios pramonės nacionalizavimas.

1940.VIII.24. "Liaudies seimas" susirenka nepaprastai sesijai ir priima LTSR konstituciją, kuri labai mažai kuom skiriasi nuo 1936 m. Stalinio konstitucijos. Liaudies seimas paskelbia Aukščiausiąją LTSR Tarybą "Seimam" pasveikino kelios delegacijos iš ūkininkų ir kitų. Išrinkta komisija vyksta į Maskvą ir Aukščiausiąją Tarybą prašyti priimti LTSR ir SSSR sąstata.

1940.VIX.3. Aukščiausioji SSSR Taryba sutinka LTSR - 14-tos respublikos vardą duoti.

1940.IX.10. Išėjo paskutinis "Vyriausybės žinių" lietuvių - rusų kalbomis, kur paskelbta Lietuva, kaipo LTSR - 14-toji SSSR respublika.

Tai pati komedija, tomis pat datomis vyko Latvijoje ir Estijoje.

1941.VI.22. Karas Vokiečių su Sovietais. Spontaniškas lietuvių tautos sukilimas prieš Sovietus, jų išvaymas.

VIII.3. Lietuvos nepriklausomybės prošalstė, kurią rudieji okupantai panaikino.

KAIP GYVENSIM, KA MATYSIM RYTOJ?

JULIUS ŠAKELE

Ar tu nori būti Amerikos piliečiu? Klausimas rimtas. Ar tu nori būti piliečiu tos valstybės (t.y. Amerikos Jungtinių Valstybių), kuri iki šiol nepripažįsta Sovietų okupacijos Lietuvoje? kuri pripažįsta tik nepriklausomos Lietuvos igaliotus diplomatus - ministerius ir konsulus, kurios užsienio ministeris Dulles nuolat kalba apie Sovietų pavertę tautą išlaisvinimą. Mums atrodo, jei tu būsi Amerikos pilietis (turėsi teisę balsuoti), tu padėsi Amerikai kovoti prieš bolševizmą, tu drauge su Amerika laisvinsi Lietuvą.

Post office Transportation Defense, public works Agriculture, fisheries, forests Mines, Indian affairs, Territories, public lands, and parks Health and welfare, education Justice, immigration

REVENUE

Taxes from personal income, corporation income, custom duties, inheritance taxes, sale and rent of public lands, liquor, tobacco, gasoline, etc.

STATE

ELECTIONS

Varies with State Constitution.

FUNCTIONS

Education Roads Agriculture Forests, public lands, and parks Health and welfare Justice

REVENUE

Taxes from automobile licenses, gasoline, personal income, property tax, inheritance tax, corporation tax, franchise, sales, etc.

LOCAL (COUNTY, CITY, TOWN)

ELECTIONS

varies with local regulations.

FUNCTIONS

Education Local public works Fire and police protection Utilities Health and welfare Justice

REVENUE

Taxes from property, licenses, franchises, fines, grants from State, etc.

OUR GOVERNMENTS

It is the duty of every American citizen man and woman to vote if over 21 years of age!

FEDERAL

ELECTIONS

Every even-numbered year all members of the House of Representatives and one-third of the members of the Senate. Every other even-numbered year the President of the U. S.

FUNCTIONS

Foreign affairs Trade, commerce, finance

Spauda buvo ir bus galingiausias ginklas kovoje

"AUSROS" KELIU I ATGIMIMĄ.

Siemet kovo mėn. sukako 70 metų nuo "Ausros" pirmojo numerio išleidimo. Šiandieną mes visi išsikali žinome, kokią reikšmę turėjo ir kokią vaidmenį vaidino šis laikas lietuvių tautoje "Ausra". Jeigu lietuvių tautos patriarcho Dr. Basanavičiaus rįstingumas nebūtų užžlebęs "Ausros", tai ir tautos pranašas Dr. Kudirka nebūtų galėjęs skambinti "Varpu", o tas genialusis kun. Tumas - Valžgantas nebūtų sugebėjęs su savo "Tėvynės Sargu" stovėti tautos sargyboje. Tai ir buvo tie didieji fak-

toriai, kurie davė impulsą ne tik lietuvių tautai pabudinti iš letargo miego, bet kad ją paruošti naujam atgimimui, kuris atgalvintų Lietuvos valstybinę nepriklausomybę. Visų čia išvardintų mūsų tautos pirmųjų yra milžiniški nuopelnai tautos atgimimo ir prisikėlimo istorijoje. Taigi, prisimindami tuos kovingus laikus, atiduokime gilia pagarbą tiems lietuvių spaudos pionieriams ir pasižadėkime skelbti ir kovoti dėl naujo, tautinio, valstybinio, moralinio, religinio ir visokerpio atgimim. Tai, ir garbinga ir rįstinga darba, broliai liasičiai, už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą, "Ausros" keliu.

P. Erdvys

Platinkite "Laisvąją Lietuvą"

ATSIUSTA PAMINETI

Jeronimas Cičėnas: - VILNIUS TARP AUDRŲ. Išleido knygu leidykla Terra, 748 Wj 33 rd. St., Chicago, Ill. F. M. Dostojevskis: NUSIKALTIMAS IR BAUSME, vert. J. M. Balčiūnas. Išleido Nemunas, 3153 So. Halsted, St., Chicago 8, Ill. M. Matukas: TIKROVĖS SUVOKIMAS, išleido S. D. Bražaiš, 7218 So. Sacramento Av., Chicago, Ill.

2 pusl. LAISVOJI LIETUVA

LAISVOJI LIETUVA LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

FREE LITHUANIA LITHUANIAN WEEKLY

Published every Thursday by LITHUANIAN REGENERATION ASSOCIATION 3157 So. Emerald Ave., Chicago 16, Ill. Telephone: Victory 2-4372.

Vyriausiasis redaktorius Vytautas Staneika. Redaguoją Redakcinė Komisija. Straipsnius ir korespondencijas redakcija talsi ir talpina savo nuostūra. Nesunaudoti rankraščiai gražinami, autoriams pareikalavus. Pavarde ar slapyvardė pasirašyti

straipsniai ne visada išreiškia redakcijos nuomonę.

Išdėstomųjų skelbimų kainos: 2.00 už colį vienoje skiltyje. Smulkūs skelbimai (ne mažiau 15 žodžių) — po 7 c. už žodį. Už telefonu priimtų skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako. Prenumerata ir skelbimai po darbo valandų priimami, paskambinus telefonu: Hemlock 47689.

Prenumerata: metams — 4.50; pusel metų — 2.50. Atskiras numeris 10 c. Subscription per year — \$ 4.50; 6 months — \$ 2.50; 10 c. per copy.

Visi galvoja apie tai, bet nemandagu pasakyti

Sutinku. Yra daug dalykų, apie kuriuos galima galvoti, bet geriau nekabėti. Ypatingai privaćiamie šeimoms gyvenime. Pavyzdžiū nemesius. Kiekvienas žino jų šimtas. Tačiau visai kitaip yra visuomeniskame gyvenime, ypačiai jei tas liečia visos tautos likimą šimtmečiams, jei tas liečia organizacijas ar asmenis, kurie turi vadovauti tautos kovai negirdėtai sunkiose, tragiskose sąlygose ir aplinkybėse.

buvusius, nesenašandčius "boesus", bet jų galvosena pasiduoði nebegalima. Atvirai "sukiliu" — negražu — kenkia visai partijai. Ir taip laukiamo. Ko laukiama?...

KUR TU BUVAI?

Klausimtis taip pat nemandagus. "Kas tau rūpi, kur aš buvau — žūrėk, kaip dabar aš aukštai stoviu". Mane gi mano partija člonai pastatė, man pasitiki. Taip tai taip. Tai formliai. Bet gi buvo žmonių, kurie buvo labai griežtoje ir triukšmingoje opozicijoje, bet sugebėjo kaokliu nematomu būdu didžiai turėti. Nesakau, kad tas blogai, ar yra koks nusikaltimas. Bet visuomenė jada buvo nesuprantama, kaip tai toks valdzios "persekojamas" žmogus taip finansiniai kilo, kaip ant mieliu.

KIEK TAU METŲ?

Klausimas, bendrai imant, nemandagus. Žmogus juk yra nieko nekaltas, kad jis jau seniai gyvena šiame pasaulyje.

Šiandien, lietuviška kultūra žėri ir ta žara aplinko žaruoja lietuvių yra mums nepavadyojami. Miela, kad tokių mūsų eilėse nestokija. Netrukus ateis laikas, kada kultūringieji lietuvių pakels nenaudėlius ir joks

Be to, yra nuomonė, kad juo senesnis asmuo, tuo daugiau jis turi išminties ir patyrimo. Tas, tam tikrais atvejais, yra tiesa, nors ir nevisuomet. Toli gražu ne visada.

AKLIZABIS NERAS VIETOS

Lietuviški savus klajojimus dėstyti. Juk norint savam broliui reikiami padėti, reik savus smegenis pasiaukojimo darbe skandinti, kraują savo bičiuliui naudai laisinti — mat, dabar vien praktiko artimui padedant jau nepakanka. O tai ne bet kas istengia, nors dažnas tau i prietelius peršas.

Bet gi kovos, kariškos ar politinės kovos fronte senyas amžius, ligos, negalavimai ar pavargimas yra pavojingai stabdžiai. Ir ne vien tas. Dažnai yra taip, kad senesnio amžiaus žmones, visą savo gyvenimą užkėlėję tam tikrose politinėse "ilnijose" ir idėjose, nebegali, nebesugeba suprasti naujų sąlygų ir aplinkybių. Ir patys to neįaučia — nors faktiniai yra stabdžiai.

Už tat mes dvigubai džiaugiamės tikro, ne tuščiažodžio, draugo — "Laisvosios Lietuvos" sulaukę.

Ryškiausias šių dienų pavyzdys, tai Weston Churchill. Tai pasaulinė garsenybė. Bet suseno. Pusiau paralyžuotas — bet vis vien jaučiasi dar "nepakėliamu. Ir jo "idėjos" ("prekyba" mašų tautų laisve ir nepriklausomybe) taplpat daug daugiau kenkia angų tautai, negu geru daro. O vis vien jis laikosi vauro nusitveręs. Ir tik karstas (jei ne Anglijos karalėnė) jį nuvarys pasislėti.

VARLES PULSAS IR ISSIBLASKĖS LIETUVIS.

Nėgi tų, mielas kaimyne, negirdoms pro šį naują savo prietelį — "N. L." praelis, anam išsiblaškusiam biologui, pabalėjį žaliotos varlės pulsą skaičiavusiam, prilygdamas. Tik jis, pulsą sukaityęs, galėjo laikrodėlį balon nuvesti, kišenėn žaįląja įsidedęs.

Gal Anglija ir gali leisti sau tokį "liuksusą". Tai jos dalykas. Bet mums, lietuviams, šių dienų žūtūti- nėje kovoje stabdžiai — tikra tragedija. Ir dėl to tylieti nebegalima. Reikia ne tik kalbėti, bet ir daryti.

NEBUS SŪNŲ IR POSŪNIŲ.

"Laisvoji Lietuva" — visus mus jungias, i sūnus ir posūnius neskirstas, laikraštis. Jis mums visiems — ir jau įsikūrusiems bei dar tik įpu-sejusiems sušilti arba vos tik tebe-pradadantiems čia orientuotis — ly-giai svarbus ir reikalingas. Juk jei mes tokį mūsų rūpesčiais gyvenanti, prieteliu keli metal atgal, dar Euro-poj gyvendami, būtume turėje, mūsų sveikatos keliai šiandien daug sviesesni būtų. Gerai informuoti gy-dytojai nebūtų nusitrakę i N. Gvi-nejos džungles, i Australijos tyrlau-kius bei i gydytojo diplomą šiurpu sukrečiančius Kanados sniegynus ar-ba i pumarškone koše gydytoją pa-verčiančius Pietų Amerikos karščius.

Nei pavyzdžiū, nei pavarđžiu i lietuviško gyvenimo nemesius, ne-reikia, juk visi žinome. Tik pabrėžiū vieną aplinkybę. Visose lietuvių po-litinesse partijose (išskyrus, žinoma, tas partijas, kurios jaunimo prieaug-lio nebeturi), atsirado jaunųjų ša-kos, kurių priešakyje atstojto šių dienų kovos žmones. Jie gerbia savo

KODEL NEPRILEISTI JAUNIMO?

O tokio, jau pilnai subrendusio, geras išsimokslinusio, nešmeisto — nei fiziniai, nei protiniai — turi kuo-vis visos partijos. Bet jie atstumti. Jie netinka anoms persenusioms "li-nijoms" vykdyti. Taip viskas ir tęsia-si ir tūno. O mūsų "Churchillai" ko-voja tarp savęs, vienas kitą iki kau-lo griaužia.

Tai ir yra viena iš pačių svarbau-sių priežasčių, kodėl mūsų vienoki ar kitoki veiksniai bijo visuomenės bai-so, bijo demokratinų rinkimū, bijo balsavimo. Kodėl jiems vis atsiranda nenugalimos "kliūtys" konferen-cijai šaukti.

PERSKAITĖS "LAISVĄJĄ LIETUVĄ" — DUOK SAVO KAIMYNU.

KO NĖRA VLIKE?

"Santarvė" Nr. 5 rašoma: "Gi kita vertus, greta tų, i Vliko sudėti jėjančių ir veiksmingųjų ir popierinių organizacijų, yra nemaža tokių, kurių nėra Vlike, bet dėl kurių veiksm-ingumo negali būti jokių abejonių. Pakaks, jei bus išvardintos kad ir šios: Lietuvių Frontas, Lietuvos Atgimimo Sąjūdis, Lietuvių Resisten-cinė Santarvė, Karių Sąjunga "Ramo-vė" ir kt., (Žiūr. "Santarvė" 1953 mt. Nr. 5, 43 pusl. "Nesusipratimas").

SKAITYTOJAU,

"Laisvoji Lietuva" kviečia Tamstą įtalką ir prašo:

- 1) Būti šio laikraščio nuolatinuskaitytoju ir rėmėju;
2) Suburti korespondentų bei rė-mėjų ratelius;
3) Parašyti savo nuomonę apie "Laisvąją Lietuvą";
4) Duoti savo bičiulių ir pažėstą-mų bei susidominčių "LL" adresu, kad būtų galima jiems pasiusti porą Nr. — susipažinimui.

Neatidėlok, atlik tai šiandien. Laiko sutaupymui ir patogumui už-pildyk šį kuponą:

Form with fields for name, address, and subscription details.

PASISLAPINIMAS TAI DAR NE SROVE

Dr. J. Adamavičius

NE VISI LIETUVIAI VIRSTA DUMAIS

Laimel, ne visi lietuvių dūmais virsta dolerinė šalin patekus. Ap-sukresnieji ne tik sau kėlia geran gyveniman prasiškina, bet ir kitus tuo keiu pasileisti išjudina. Tokie lietuvių darbu ir roda nusilpusiam kaimynui padeda, mat jie ant savo kailio patyrė, jog člonykščiai lietuvių tik vienas kita palaikydami sau ge-rovę susikuria.

SVEIKOS MOTERYS INTELIGEN-TES — KUR JOS?

O mūsų, savo laikraščio gėral in-formuotos, sveikos inteligentės mo-tery, velk visos būtu su gallesingio-sios sesers trijų metų treniruotos di-plomu Dėdės Samo žemėn prisista-čiusios ir kryžiaus keliai čia patirti būtų joms atrikę. Kokia laimė tada būtų buvęs mums, lietuviams, ligo-niams — lietuviška ranka, širdis bei smegenys mūsų karčias liginėję va-landas trumpintų. To čia už jokus kailio patyrė, jog člonykščiai lietuvių tik vienas kita palaikydami sau ge-rovę susikuria.

RŪZAVOJI LAKSTINGALA

P. Petrušaitis, Racine, Wis.

Nieko nuostabus, kad sen. McCar-thy vadovaujamas komitetas turi tiek daug darbo, bevaldamas adminis-traciją nuo raudonųjų galvų. Jo gausiai užderėjo F. D. Roosevelt lai-kais. Po diplomatinų santykių už-mežgimo su Kremliumi, šiame kraš-te pagyvejo komunistinė veikla, bet jaja mažal tebuvo domėtasi. Vėliau, kai Stalinas pasidarė sąjungininkas, rūzavimas virto net mados reikalu.

TIK TAURIUS LIETUVIUS MES PRILIMSIMĖ.

Ir dar kaip švariai išprastu veldu toji "L. L." mums prisistato — ji ryžtasi visus lietuvių vardo vertus visa savo turima šilima gaubti, svei-ka ir garbinga lietuvišką atžalyną ūgdyti, materialines ir dvasines lie-tuviškos būties pamatus tiesti. Aky-lesnis galės jos veldė ir naujų bro-ų žiūrėti — ji visokio plauko išnau-dotojus per gerą prakę žmonėms ne-pristatys, paskali suviam kieme ne-puoselės, visus lietuvius taurių dar-bų griebtės skatins ir tik tokiams dar-bais užsiemtus garbins.

PASISLAPINIMAS — TAI DAR NE SROVE.

Lietuviškos vienybės reikalas jau senai yra subrendęs ir net perbrėsti spėjes, o jos mes vis dar neturim. Vieno kito nugrautkaulio lietuviš-ko reikalui numetimas dalyko ne-pataiso — lietuviškas pasislapinimas dar toli gražu lietuviškos srovės ne-sudaro. Todėl mes vis dar tebede-juojame dėl bėstantios lietuviškos, dėl nykstantios doros slėojamos bei dėl materialinio savikūri nepajėgu-mo jaudinamės. Visa tai mums truk-dūs mūsų sveikatos problemas rei-kiama sutarkyti. O tai nusiudoma vien todėl, kad dauguma mūsų esam žuvis — griebiamės už lietuviško slėi-ko, užmauto ant toli gražu ne lie-tuviško kabluko. Gi to žvejo, mes sa-vo tarbon kraunandui, lietuviškumas pėrnkyščiam sniegiu prilygsta — jis mūsų odą lupą, mūsų sultingą mėšą sutaršęs, jis mūsų grobus tuščian lo-tan išmeta. Tuo anoj lietuviškumu domėjimasis ir pasibaigia. Nežiūrin to, tokius žvejus mes visom keturiom palaiikom, vietoj anuos žvejet i ne lietuviškus vandenis pasiuntę.

PRAKAITO NEGANA — DUOK KRAUJĄ!

Šiandien, lietuviška kultūra žėri ir ta žara aplinko žaruoja lietuvių yra mums nepavadyojami. Miela, kad tokių mūsų eilėse nestokija. Netrukus ateis laikas, kada kultūringieji lietuvių pakels nenaudėlius ir joks

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS jau senai yra subrendęs ir net perbrėsti spėjes, o jos mes vis dar neturim. Vieno kito nugrautkaulio lietuviš-ko reikalui numetimas dalyko ne-pataiso — lietuviškas pasislapinimas dar toli gražu lietuviškos srovės ne-sudaro. Todėl mes vis dar tebede-juojame dėl bėstantios lietuviškos, dėl nykstantios doros slėojamos bei dėl materialinio savikūri nepajėgu-mo jaudinamės. Visa tai mums truk-dūs mūsų sveikatos problemas rei-kiama sutarkyti. O tai nusiudoma vien todėl, kad dauguma mūsų esam žuvis — griebiamės už lietuviško slėi-ko, užmauto ant toli gražu ne lie-tuviško kabluko. Gi to žvejo, mes sa-vo tarbon kraunandui, lietuviškumas pėrnkyščiam sniegiu prilygsta — jis mūsų odą lupą, mūsų sultingą mėšą sutaršęs, jis mūsų grobus tuščian lo-tan išmeta. Tuo anoj lietuviškumu domėjimasis ir pasibaigia. Nežiūrin to, tokius žvejus mes visom keturiom palaiikom, vietoj anuos žvejet i ne lietuviškus vandenis pasiuntę.

AKLIZABIS NERAS VIETOS

Lietuviški savus klajojimus dėstyti. Juk norint savam broliui reikiami padėti, reik savus smegenis pasiaukojimo darbe skandinti, kraują savo bičiuliui naudai laisinti — mat, dabar vien praktiko artimui padedant jau nepakanka. O tai ne bet kas istengia, nors dažnas tau i prietelius peršas.

VARLES PULSAS IR ISSIBLASKĖS LIETUVIS.

Nėgi tų, mielas kaimyne, negirdoms pro šį naują savo prietelį — "N. L." praelis, anam išsiblaškusiam biologui, pabalėjį žaliotos varlės pulsą skaičiavusiam, prilygdamas. Tik jis, pulsą sukaityęs, galėjo laikrodėlį balon nuvesti, kišenėn žaįląja įsidedęs.

NEBUS SŪNŲ IR POSŪNIŲ.

"Laisvoji Lietuva" — visus mus jungias, i sūnus ir posūnius neskirstas, laikraštis. Jis mums visiems — ir jau įsikūrusiems bei dar tik įpu-sejusiems sušilti arba vos tik tebe-pradadantiems čia orientuotis — ly-giai svarbus ir reikalingas. Juk jei mes tokį mūsų rūpesčiais gyvenanti, prieteliu keli metal atgal, dar Euro-poj gyvendami, būtume turėje, mūsų sveikatos keliai šiandien daug sviesesni būtų. Gerai informuoti gy-dytojai nebūtų nusitrakę i N. Gvi-nejos džungles, i Australijos tyrlau-kius bei i gydytojo diplomą šiurpu sukrečiančius Kanados sniegynus ar-ba i pumarškone koše gydytoją pa-verčiančius Pietų Amerikos karščius.

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS jau senai yra subrendęs ir net perbrėsti spėjes, o jos mes vis dar neturim. Vieno kito nugrautkaulio lietuviš-ko reikalui numetimas dalyko ne-pataiso — lietuviškas pasislapinimas dar toli gražu lietuviškos srovės ne-sudaro. Todėl mes vis dar tebede-juojame dėl bėstantios lietuviškos, dėl nykstantios doros slėojamos bei dėl materialinio savikūri nepajėgu-mo jaudinamės. Visa tai mums truk-dūs mūsų sveikatos problemas rei-kiama sutarkyti. O tai nusiudoma vien todėl, kad dauguma mūsų esam žuvis — griebiamės už lietuviško slėi-ko, užmauto ant toli gražu ne lie-tuviško kabluko. Gi to žvejo, mes sa-vo tarbon kraunandui, lietuviškumas pėrnkyščiam sniegiu prilygsta — jis mūsų odą lupą, mūsų sultingą mėšą sutaršęs, jis mūsų grobus tuščian lo-tan išmeta. Tuo anoj lietuviškumu domėjimasis ir pasibaigia. Nežiūrin to, tokius žvejus mes visom keturiom palaiikom, vietoj anuos žvejet i ne lietuviškus vandenis pasiuntę.

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS jau senai yra subrendęs ir net perbrėsti spėjes, o jos mes vis dar neturim. Vieno kito nugrautkaulio lietuviš-ko reikalui numetimas dalyko ne-pataiso — lietuviškas pasislapinimas dar toli gražu lietuviškos srovės ne-sudaro. Todėl mes vis dar tebede-juojame dėl bėstantios lietuviškos, dėl nykstantios doros slėojamos bei dėl materialinio savikūri nepajėgu-mo jaudinamės. Visa tai mums truk-dūs mūsų sveikatos problemas rei-kiama sutarkyti. O tai nusiudoma vien todėl, kad dauguma mūsų esam žuvis — griebiamės už lietuviško slėi-ko, užmauto ant toli gražu ne lie-tuviško kabluko. Gi to žvejo, mes sa-vo tarbon kraunandui, lietuviškumas pėrnkyščiam sniegiu prilygsta — jis mūsų odą lupą, mūsų sultingą mėšą sutaršęs, jis mūsų grobus tuščian lo-tan išmeta. Tuo anoj lietuviškumu domėjimasis ir pasibaigia. Nežiūrin to, tokius žvejus mes visom keturiom palaiikom, vietoj anuos žvejet i ne lietuviškus vandenis pasiuntę.

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS jau senai yra subrendęs ir net perbrėsti spėjes, o jos mes vis dar neturim. Vieno kito nugrautkaulio lietuviš-ko reikalui numetimas dalyko ne-pataiso — lietuviškas pasislapinimas dar toli gražu lietuviškos srovės ne-sudaro. Todėl mes vis dar tebede-juojame dėl bėstantios lietuviškos, dėl nykstantios doros slėojamos bei dėl materialinio savikūri nepajėgu-mo jaudinamės. Visa tai mums truk-dūs mūsų sveikatos problemas rei-kiama sutarkyti. O tai nusiudoma vien todėl, kad dauguma mūsų esam žuvis — griebiamės už lietuviško slėi-ko, užmauto ant toli gražu ne lie-tuviško kabluko. Gi to žvejo, mes sa-vo tarbon kraunandui, lietuviškumas pėrnkyščiam sniegiu prilygsta — jis mūsų odą lupą, mūsų sultingą mėšą sutaršęs, jis mūsų grobus tuščian lo-tan išmeta. Tuo anoj lietuviškumu domėjimasis ir pasibaigia. Nežiūrin to, tokius žvejus mes visom keturiom palaiikom, vietoj anuos žvejet i ne lietuviškus vandenis pasiuntę.

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS jau senai yra subrendęs ir net perbrėsti spėjes, o jos mes vis dar neturim. Vieno kito nugrautkaulio lietuviš-ko reikalui numetimas dalyko ne-pataiso — lietuviškas pasislapinimas dar toli gražu lietuviškos srovės ne-sudaro. Todėl mes vis dar tebede-juojame dėl bėstantios lietuviškos, dėl nykstantios doros slėojamos bei dėl materialinio savikūri nepajėgu-mo jaudinamės. Visa tai mums truk-dūs mūsų sveikatos problemas rei-kiama sutarkyti. O tai nusiudoma vien todėl, kad dauguma mūsų esam žuvis — griebiamės už lietuviško slėi-ko, užmauto ant toli gražu ne lie-tuviško kabluko. Gi to žvejo, mes sa-vo tarbon kraunandui, lietuviškumas pėrnkyščiam sniegiu prilygsta — jis mūsų odą lupą, mūsų sultingą mėšą sutaršęs, jis mūsų grobus tuščian lo-tan išmeta. Tuo anoj lietuviškumu domėjimasis ir pasibaigia. Nežiūrin to, tokius žvejus mes visom keturiom palaiikom, vietoj anuos žvejet i ne lietuviškus vandenis pasiuntę.

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS jau senai yra subrendęs ir net perbrėsti spėjes, o jos mes vis dar neturim. Vieno kito nugrautkaulio lietuviš-ko reikalui numetimas dalyko ne-pataiso — lietuviškas pasislapinimas dar toli gražu lietuviškos srovės ne-sudaro. Todėl mes vis dar tebede-juojame dėl bėstantios lietuviškos, dėl nykstantios doros slėojamos bei dėl materialinio savikūri nepajėgu-mo jaudinamės. Visa tai mums truk-dūs mūsų sveikatos problemas rei-kiama sutarkyti. O tai nusiudoma vien todėl, kad dauguma mūsų esam žuvis — griebiamės už lietuviško slėi-ko, užmauto ant toli gražu ne lie-tuviško kabluko. Gi to žvejo, mes sa-vo tarbon kraunandui, lietuviškumas pėrnkyščiam sniegiu prilygsta — jis mūsų odą lupą, mūsų sultingą mėšą sutaršęs, jis mūsų grobus tuščian lo-tan išmeta. Tuo anoj lietuviškumu domėjimasis ir pasibaigia. Nežiūrin to, tokius žvejus mes visom keturiom palaiikom, vietoj anuos žvejet i ne lietuviškus vandenis pasiuntę.

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS jau senai yra subrendęs ir net perbrėsti spėjes, o jos mes vis dar neturim. Vieno kito nugrautkaulio lietuviš-ko reikalui numetimas dalyko ne-pataiso — lietuviškas pasislapinimas dar toli gražu lietuviškos srovės ne-sudaro. Todėl mes vis dar tebede-juojame dėl bėstantios lietuviškos, dėl nykstantios doros slėojamos bei dėl materialinio savikūri nepajėgu-mo jaudinamės. Visa tai mums truk-dūs mūsų sveikatos problemas rei-kiama sutarkyti. O tai nusiudoma vien todėl, kad dauguma mūsų esam žuvis — griebiamės už lietuviško slėi-ko, užmauto ant toli gražu ne lie-tuviško kabluko. Gi to žvejo, mes sa-vo tarbon kraunandui, lietuviškumas pėrnkyščiam sniegiu prilygsta — jis mūsų odą lupą, mūsų sultingą mėšą sutaršęs, jis mūsų grobus tuščian lo-tan išmeta. Tuo anoj lietuviškumu domėjimasis ir pasibaigia. Nežiūrin to, tokius žvejus mes visom keturiom palaiikom, vietoj anuos žvejet i ne lietuviškus vandenis pasiuntę.

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS jau senai yra subrendęs ir net perbrėsti spėjes, o jos mes vis dar neturim. Vieno kito nugrautkaulio lietuviš-ko reikalui numetimas dalyko ne-pataiso — lietuviškas pasislapinimas dar toli gražu lietuviškos srovės ne-sudaro. Todėl mes vis dar tebede-juojame dėl bėstantios lietuviškos, dėl nykstantios doros slėojamos bei dėl materialinio savikūri nepajėgu-mo jaudinamės. Visa tai mums truk-dūs mūsų sveikatos problemas rei-kiama sutarkyti. O tai nusiudoma vien todėl, kad dauguma mūsų esam žuvis — griebiamės už lietuviško slėi-ko, užmauto ant toli gražu ne lie-tuviško kabluko. Gi to žvejo, mes sa-vo tarbon kraunandui, lietuviškumas pėrnkyščiam sniegiu prilygsta — jis mūsų odą lupą, mūsų sultingą mėšą sutaršęs, jis mūsų grobus tuščian lo-tan išmeta. Tuo anoj lietuviškumu domėjimasis ir pasibaigia. Nežiūrin to, tokius žvejus mes visom keturiom palaiikom, vietoj anuos žvejet i ne lietuviškus vandenis pasiuntę.

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS jau senai yra subrendęs ir net perbrėsti spėjes, o jos mes vis dar neturim. Vieno kito nugrautkaulio lietuviš-ko reikalui numetimas dalyko ne-pataiso — lietuviškas pasislapinimas dar toli gražu lietuviškos srovės ne-sudaro. Todėl mes vis dar tebede-juojame dėl bėstantios lietuviškos, dėl nykstantios doros slėojamos bei dėl materialinio savikūri nepajėgu-mo jaudinamės. Visa tai mums truk-dūs mūsų sveikatos problemas rei-kiama sutarkyti. O tai nusiudoma vien todėl, kad dauguma mūsų esam žuvis — griebiamės už lietuviško slėi-ko, užmauto ant toli gražu ne lie-tuviško kabluko. Gi to žvejo, mes sa-vo tarbon kraunandui, lietuviškumas pėrnkyščiam sniegiu prilygsta — jis mūsų odą lupą, mūsų sultingą mėšą sutaršęs, jis mūsų grobus tuščian lo-tan išmeta. Tuo anoj lietuviškumu domėjimasis ir pasibaigia. Nežiūrin to, tokius žvejus mes visom keturiom palaiikom, vietoj anuos žvejet i ne lietuviškus vandenis pasiuntę.

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS jau senai yra subrendęs ir net perbrėsti spėjes, o jos mes vis dar neturim. Vieno kito nugrautkaulio lietuviš-ko reikalui numetimas dalyko ne-pataiso — lietuviškas pasislapinimas dar toli gražu lietuviškos srovės ne-sudaro. Todėl mes vis dar tebede-juojame dėl bėstantios lietuviškos, dėl nykstantios doros slėojamos bei dėl materialinio savikūri nepajėgu-mo jaudinamės. Visa tai mums truk-dūs mūsų sveikatos problemas rei-kiama sutarkyti. O tai nusiudoma vien todėl, kad dauguma mūsų esam žuvis — griebiamės už lietuviško slėi-ko, užmauto ant toli gražu ne lie-tuviško kabluko. Gi to žvejo, mes sa-vo tarbon kraunandui, lietuviškumas pėrnkyščiam sniegiu prilygsta — jis mūsų odą lupą, mūsų sultingą mėšą sutaršęs, jis mūsų grobus tuščian lo-tan išmeta. Tuo anoj lietuviškumu domėjimasis ir pasibaigia. Nežiūrin to, tokius žvejus mes visom keturiom palaiikom, vietoj anuos žvejet i ne lietuviškus vandenis pasiuntę.

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS jau senai yra subrendęs ir net perbrėsti spėjes, o jos mes vis dar neturim. Vieno kito nugrautkaulio lietuviš-ko reikalui numetimas dalyko ne-pataiso — lietuviškas pasislapinimas dar toli gražu lietuviškos srovės ne-sudaro. Todėl mes vis dar tebede-juojame dėl bėstantios lietuviškos, dėl nykstantios doros slėojamos bei dėl materialinio savikūri nepajėgu-mo jaudinamės. Visa tai mums truk-dūs mūsų sveikatos problemas rei-kiama sutarkyti. O tai nusiudoma vien todėl, kad dauguma mūsų esam žuvis — griebiamės už lietuviško slėi-ko, užmauto ant toli gražu ne lie-tuviško kabluko. Gi to žvejo, mes sa-vo tarbon kraunandui, lietuviškumas pėrnkyščiam sniegiu prilygsta — jis mūsų odą lupą, mūsų sultingą mėšą sutaršęs, jis mūsų grobus tuščian lo-tan išmeta. Tuo anoj lietuviškumu domėjimasis ir pasibaigia. Nežiūrin to, tokius žvejus mes visom keturiom palaiikom, vietoj anuos žvejet i ne lietuviškus vandenis pasiuntę.

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS jau senai yra subrendęs ir net perbrėsti spėjes, o jos mes vis dar neturim. Vieno kito nugrautkaulio lietuviš-ko reikalui numetimas dalyko ne-pataiso — lietuviškas pasislapinimas dar toli gražu lietuviškos srovės ne-sudaro. Todėl mes vis dar tebede-juojame dėl bėstantios lietuviškos, dėl nykstantios doros slėojamos bei dėl materialinio savikūri nepajėgu-mo jaudinamės. Visa tai mums truk-dūs mūsų sveikatos problemas rei-kiama sutarkyti. O tai nusiudoma vien todėl, kad dauguma mūsų esam žuvis — griebiamės už lietuviško slėi-ko, užmauto ant toli gražu ne lie-tuviško kabluko. Gi to žvejo, mes sa-vo tarbon kraunandui, lietuviškumas pėrnkyščiam sniegiu prilygsta — jis mūsų odą lupą, mūsų sultingą mėšą sutaršęs, jis mūsų grobus tuščian lo-tan išmeta. Tuo anoj lietuviškumu domėjimasis ir pasibaigia. Nežiūrin to, tokius žvejus mes visom keturiom palaiikom, vietoj anuos žvejet i ne lietuviškus vandenis pasiuntę.

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS jau senai yra subrendęs ir net perbrėsti spėjes, o jos mes vis dar neturim. Vieno kito nugrautkaulio lietuviš-ko reikalui numetimas dalyko ne-pataiso — lietuviškas pasislapinimas dar toli gražu lietuviškos srovės ne-sudaro. Todėl mes vis dar tebede-juojame dėl bėstantios lietuviškos, dėl nykstantios doros slėojamos bei dėl materialinio savikūri nepajėgu-mo jaudinamės. Visa tai mums truk-dūs mūsų sveikatos problemas rei-kiama sutarkyti. O tai nusiudoma vien todėl, kad dauguma mūsų esam žuvis — griebiamės už lietuviško slėi-ko, užmauto ant toli gražu ne lie-tuviško kabluko. Gi to žvejo, mes sa-vo tarbon kraunandui, lietuviškumas pėrnkyščiam sniegiu prilygsta — jis mūsų odą lupą, mūsų sultingą mėšą sutaršęs, jis mūsų grobus tuščian lo-tan išmeta. Tuo anoj lietuviškumu domėjimasis ir pasibaigia. Nežiūrin to, tokius žvejus mes visom keturiom palaiikom, vietoj anuos žvejet i ne lietuviškus vandenis pasiuntę.

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS REIKALAS jau senai yra subrendęs ir net perbrėsti spėjes, o jos mes vis dar neturim. Vieno kito nugrautkaulio lietuviš-ko reikalui numetimas dalyko ne-pataiso — lietuviškas pasislapinimas dar toli gražu lietuviškos srovės ne-sudaro. Todėl mes vis dar tebede-juojame dėl bėstantios lietuviškos, dėl nykstantios doros slėojamos bei dėl materialinio savikūri nepajėgu-mo jaudinamės. Visa tai mums truk-dūs mūsų sveikatos problemas rei-kiama sutarkyti. O tai nusiudoma vien todėl, kad dauguma mūsų esam žuvis — griebiamės už lietuviško slėi-ko, užmauto ant toli gražu ne lie-tuviško kabluko. Gi to žvejo, mes sa-vo tarbon kraunandui, lietuviškumas pėrnkyščiam sniegiu prilygsta — jis mūsų odą lupą, mūsų sultingą mėšą sutaršęs, jis mūsų grobus tuščian lo-tan išmeta. Tuo anoj lietuviškumu domėjimasis ir pasibaigia. Nežiūrin to, tokius žvejus mes visom keturiom palaiikom, vietoj anuos žvejet i ne lietuviškus vandenis pasiuntę.

COLUMBO DIENA

BUVO SPALIO MĖN. 12 d.

Ką reikia žinoti tiems, kurie nori būti Amerikos pilieciais.

Ligi Italas Kolumbas atrado Ameriką 1492 metais, vienintelės žinomos pasaulio dalys buvo šios, Europa, vakarinė ir pietinė Azija ir šiaurinė Afrika. Visi tie kraštai daruge turėjo gal būt ne daugiau, kaip du šimtu milijonų gyventojų. Šiandien vien tik Jungtinės Valstybės turi daugiau kaip pusę to gyventojų skaičiaus. Civilizacijos centrai anuomet buvo Europos kraštai ir vakarus nuo Rusijos, ir miestai buvo maži. Beveik visose anų laikų valstybėse valdžia buvo daugiausia imperatorių, karalių ir kunigaikščių rankose. Visuomenė nerinko jų valdovų. Visuomenė neturėjo balsų išstatymams leisti.

Amerika atradimo laikais buvo skystai indėnų apgyventa. Šio žemyno dalį, kuri paskiau liko žinoma Jungtinių Valstybių vardu, tyrinėjo ispanai, angliai, prancūzai ir olandai.

Pirmąją nuolatinę savo sodybą angliai 1607 metais įkūrė Virginijoje ir ją pavadino Jokūbo miestu (Jamestown). Jie žiemos metu Atlanto vandenyną perplaukė trimis laivais: Sarah Constant, Goodspeed ir Discovery. Šie laivai atvežė vieną šimtą ir penkis naujakurius, kuriems vadovavo kapitonas Kristupas Niuportas (Christopher Newport). Paskiau, išilpus į žemyną, naujakuriams vadovavo naršiusis ir garsusis kapitonas Jonas Smitas (John Smith). Kelionė vandenynu truko keturis mėnesius. Laivus blaškė žiemos audros. Keliaiviai išgyveno daug sunkumų. Pagaliau, balandžio 26 dieną jie priplaukė Virginijos krantus ir Cesapjko (Chesapeake) įlanką bei Jokūbo (James) upe nuaplaukė šimtą mylių (160 kilometrų), iškodami vietos išlipti ir sodybą įkurti. Gegužės mėn. 13 d. jie rado vietą išsikurtimui ir pavadino ją Jokūbo miestu (Jamestown), Anglijos karaliaus Jokūbo garbei. Čia apsigyveno, naujakuriai tuojau eme kurti savo valdžią.

Neskaitant laukinių indėnų ir plėšriųjų žvėrių, tas kraštas nebuvo gyvenamas. Čia nebuvo nei miestų nei kaimų, nei namų. Tebuvo tik tankios girios, pelkės ir plati upė. Pavakari naujakuriai nukirto medį aukštų medžių girioje ir jo liejėnį panaudojo šventyklos aukuru (altorium). Priedangai, ant gretimio medžio šakų jie uždėse suplytusią laivo būrę. Čia, švelniame gegužės mėnesio ore, tarp šiamančių lapų ir paukščių vakariniai čiulbėjimų, pirmą kartą naujajame pasaulyje pasiklodo pirmieji pamaldūs žodžiai: "Viešpats yra Savo šventykloje, tenutyla prieš Jį visas pasaulis". Ir tylą tą naktį viespatai žemėje, kol nuvargę keliaiviai miegojo po medžiais, užsikloję antklodėmis.

Taip prasidėjo pirmoji nuolatine anglų sodyba Amerikoje su tikybinėmis pamaldomis ir susikuriant savi-valdybe.

Netrukus naujakurius išliko vargal ir kentėjimai. Šie atliekai čion atkeliavo, tikėdamiesi rasti aukso ir perlių. Betgi nei aukso, nei perlių čia

nebuvo. Jie netrukus įsitikino, kad tikrai sunkiai dirbdami galės gyventi. Reikėjo kirsti medžius, arti žemę ir auginti javus. Šie pirmieji naujakuriai su savim nesivežė nei žmonių, nei vaikų ir taiką namams statyti. Iš Anglijos atsivežtas maistas buvo gana greit sunaudotas, o pradžioje jiems nesisekė pakankamai prisilaikyti jėgų savo maistui. Paskiau juos išliko bausis badas, vadinamas bad-metis. Daugelis išmirė. Daugelį kitų indėnai išvadė. Nusiminę likusieji naujakuriai rengėsi grįžti ir tėvyne ir išplaukė Jokūbo upe. Upės žiotyse jie sutiko iš Anglijos atplaukusį laivą su maistu. Tuo būdu liko išgelbėti, ir Jokūbo sadyba nuo to laiko emė klestėti. Netrukus įsikūrė ir kitos sodybos. Iš Anglijos atvyko daugiau naujakurių. Tuo būdu įkurta didžioji Virginijos kolonija. 1619 metais šie ateiviai susaukė pirmąjį savatostovų seimą. Kiekviena sodyba išrinko po du vyrų jai atstovauti seime. Šie atstovai suvažiavo Jokūbo sodyboje ir išleido naujakuriams įstatymus. Angliai tikėjo ir renkamąją valdžią ir su savim atsivežė savo įstatymus ir paprotį turėti laisvasias įstaigas.

Antroji anglų sodyba buvo įkurta "tėvų pilgrimų" 1620 metais Plymouth, Masačusetso krašte (Plymouth, Massachusetts).

Anglijoje buvo žmonių, kurie nenorėjo lankyti karaliaus bažnyčia. Jie pradėta tiek persekioti, kad jie ryžosi apiešiti Angliją. Persikėlė į Olandiją, bet jiems ten nepatiko. Tada nusprendė keliauti į Ameriką. Iš Anglijos uosto Plymouth jie išplaukė mažu laivu Mayflower. Šaltą gruodžio dieną jie išlipė ir uolotą Naujosios Anglijos krantą. Joks balzamas žmogus jų ten nepasitiko. Savo šeimoms jie iš rąstų pasistatė trobas. Ellę metų jų gyvenimas buvo labai sunkus. Bet jie ryžosi kentėti, kad tik galėtų Dievą garbinti taip, kaip jiems atrodė tikra. Jie tikėjo, kas Dievas jiems vadovauja. Tokis tikėjimas pakankamai juos stiprino, kad pakęstų kentėjimus. Amerika visada gerbs pilgrimus, nes atsivežė į Ameriką laisvės meilę ir patys kentėjo, tą meilę sešdami Amerikoje. Toji laisvės meilė padarė Ameriką didele ir laisva.

Panagrinėkime tą pilgrimų laisvės idėją. Jie tikėjo, kad žmonės (visuomenė) turi teisę ir galią įstatymams leisti. Jie tikėjo, kad tie įstatymai turėtų būti leidžiami visų žmonių gerovei, visuomenės labui. Jie tikėjo, kad kiekvienas privalo šių įstatymų klausyti, nes žmonės patys juos pasigamino. Tikroji laisvė gerbia kitų teises. Pilgrimai atvyko į Ameriką tos laisvės įgyti. Jie daug vargo ir visko kentėjo dėl to, kad nenorėjo ts laisvės prarasti.

Anglija turėjo Atlanto pajūryje tryliką kolonijų, kurios per pusantros šimto metų augo ir klestėjo.

Anglų parlamentas (seimas) išleido daug įstatymų šioms kolonijoms, kurios parlamente dargi nebuvo atstovaujamos. Kolonistai manė, kad nebuvo teisinga klausyti

įstatymų, kurie buvo taip leidžiami be jų pritarimo. Kai Jurgis Trečia-sis išėngė į sostą ir mėgino autokratiškai (su nieku nesiskaitant, beveik pats vienas) valdyti Angliją ir Ameriką, tuomet kolonistai sukilo.

Amerikos revoliucijos karas prasidėjo 1775 m. balandžio mėnesį. Kolonistai grūmėsi per septyneris balsius metus. Jiems vadovavo didysis jų vadovas Jurgis Vašingtonas (George Washington), vadinamas šio krašto tėvu. Amerikiečiams pagelbėjo atvykę iš Prancūzijos Lafajetas (Lafayette) ir Rošambo (Roshambeau). Paskiau prancūzai atsistatavo kariuomenės ir laivyną į taiką. Vokiečių baronas Steubenas, bavarietis DeKalbas ir lietuvis Kosciuskas gelbėjo mūsų kovotojams.

Po vienerių metų kovos, kolonijos pasiskelbė laisvos. Jos areškė, kad liks atskira, Anglijos nepriklausoma, laisva valstybė. Tas įvykis 1776 metais liepos mėn. 4 dieną. Nuo to laiko mes liepos mėn. 4 dieną gyvenčiame kaip savo valstybės gimtadienį.

Mūsų krašto laisvę paskelbęs dokumentas vadinamas Nepriklausomybės Paskelbimu (Declaration of Independence). Jis tebėra stropiai saugomas ir laikomas Vašingtono mieste. Nepriklausomybės paskelbimas pareiškia, kad visi žmonės turi tam tikrų teisių. Jis pabrėžia, kad tarp šių pažymėtina gvybė, laisvė ir laimes siekimas. Nepriklausomybės paskelbimas nurodo, kad valdžia visuomenėje yra išleista šioms laisvėms apsaugoti. Jungtinių valstybių valdžia turi galią, nes visuomenė paveda jai savo valią.

1783 metais Nepriklausomybė buvo galutinai laimėta ir susitaukinta su Anglija. 1787 metais ši naujoji valstybė, sudaryta iš trylikos atskirų kolonijų arba valstybių (štatu), pagal Jungtinių Valstybių Konstituciją, sudarė vadinamąją tobulėną sąjungą (uniją). Konstituciją paruošė kelių valstybių išrinktieji atstovai. Pagaliau, ji buvo visų valstybių (štatu) priimta ir sudarė pagrindą vyriausybei, kurios globoje mes dabar gyvename. Pagal konstituciją, 1788 metais Vašingtonas buvo išrinktas pirmuoju Jungtinių Valstybių Prezidentu.

Iš šios apžvalgos matysite, kad Amerikos revoliucija nebuvo revoliucija įprastą šio žodžio prasme; tai buv sunkilmas prieš Angliją, karas dėl Nepriklausomybės. Revoliucija, paprastai yra pastangos nuversti esamą vyriausybę arba panaikinti esamas krašto įstaigas. Amerikos revoliucija nei vieno, nei kito nedarė; priešingai, tai buvo karas su tikslu apginti kolonijų valdžios principus; kariauti su tikslu išlaikyti kolonistų laisvės, kurias Jurgis III mėgino atimti. Amerikiečiai nekėncia tokios revoliucijos, kuri naikina ir griauina, žudo, plešia ir degina. Čia nebuvo bandymo panaikinti bet kokį valdžią; priešingai, tas išgelbėjo ir išugdė laisvąją, Amerikos kolonistų jau turėtą valdžią. Laimėjimas jiems leido laisvai sudaryti visam kraštui vyriausybę tais pagrindais, kuriais jau buvo pagrįsta atskiros kolonijos valdžia.

SKAITYTOJAI RASO

KAS ATSIITIKTŲ, JEI LOZORAITIS IR KUN. KRUPAVICIUS NEBEGAUTU ALGŲ?

Dr. J. Daugailis ("Sandara" sako, kad jis yra tas pats kun. dr. I. Prunskis), "Draugo" š. m. spalio mėn. 5 d. tarp kitko šitai rašo:

"Noretūsi prisiminti dar vienas dalykėlis: diplomatinis šefas kas mėnesį iš užsaldytų fondų gauna kelėntą šimtų dolerių. Italijoje, kur dolerio kursas yra aukštas, tai panašų ir prabangiską aprūpinimą. Nuo nepriklausomybės netekimo ta kryptimi jau nutekėjo keliasdešimt tūkstančių dolerių. Daugelis mūsų kultūrininkų kiemsargiais dirba, kad kasdieninę duoną pelnytų, kiti pusakankali muzėjų archyvuose džiūsta neaprupinti, aukodamiesi kultūrininkams reikiamas, o čia dėsintys tūkstančių neuina palaikymui to, su kuriuo negalima rasti bendro susitarimo tautos laisvinimo darbe.

Lietuvos žmonės, kurie mokesčių keliu sudėjo tas lėšas, turi teisę su-laikyti apyskaitos. Kam ir kuria teise užsaldusieji fondai tirpinami. Jie dar bus reikalingi iš grūvėsių pakilusiai Lietuvai.

Kun. dr. I. Prunskio samprotavimai gana geri. Tik man neaišku, ar kun.

PUTINO

"VALDOVO SŪNAUS"

pastatyme dalyvauja šie dramos aktoriai: Petras Mačys, Irena Nivinskaitė, Alpas Brinka, Gasparas Velička, Jonas Kelečius, Juozas Raudonis, Vacys Petrauskas, Andrius Mironas, Vacys Macleža, Bronius Macleukevičius, Albertas Stočkus, Viktoras Daugilis. Režisuoja akt. Antanas Rūkas.

Pastatymo dalininkas — Kazimieras Zoromskis. "Valdovo Sūnaus" premjera bus spalio 25 d. (sekmadienį) Marijos Aukštesn. Mokyklos teatrinėje salėje. Antrasis spektaklis — lapkričio 1 d. (toje pat salėje). Spektaklių pradžia 4 val. p. p.

Prunskis jau susitarė su Washingtonu, kad jeigu Lozoraičiui nutrauks algos mokesčią, tai Washingtonas tuojau tuos pinigų pasius kun. Prunskio nurodytiems kultūrininkams, kurie kiemsargiauja ir muzejuose džiūsta.

Jeigu kun. Prunskis dar nesutarė su Washingtonu tuo reikalu, tai aš turėčiau lengviau įgyvendinamą projektą. Nutraukti algos mokesčią kun. Krupavičiui — juk ir jis taip pat neranda bendro susitarimo tautos laisvinimo reikale. Rezultatai čia bus daug geresni. Neretėks nieko duoti tiems kun. Prunskio apašaroties kultūrininkams, — bet ir kas svarbiausia — neretėks iš jų kaulyti aukų tam kun. Krupavičiaus algų

fondui (oficialiai vadinamas "Tautos fondas").

Bet, reikia pasidžiaugti, kad ir ne visi kultūrininkai taip džiūsta. Yra nemažas skaičius kultūrininkų, kurie iš savo tiesioginio darbo turi pajamų, kurių ir Lozoraitis su savo alga pralenkti negali. Tėkių pajamų turi ir kun. Krupavičius.

Tai jeigu kun. Prunskis turi galvoje tos kategorijos kultūrininkus, tai geriau palikim ir kun. Krupavičiui ir Lozoraičiui algas. Abu jie dirba. Kun. Krupavičius dirba daugiau, Lozoraitis mažiau. Tai tiesa.

Ipolitas Klings. Los Angeles, California.

Is lietuviu gyvenimo PASAULYJE

VOKIETIJOJE.

J. A. Gytis, ABN Centrinio Komiteto narys ir Lietuvos ABN Centrinės Delegatūros pirmininkas, davė Kersteno komisijai liudijimus apie bolševikinės okupacijos žiaurumus, priešpaudą, persekiojimus ir išvežimus.

Vykdomosios Tarybos Informacijų skyriaus valdytojas M. Gelžinis ateietyje pažadėjo Mažosios Lietuvos klausimais parašyti "Laisvajai Lietuvai".

BALFO išdininkas lankėsi Vokietijoje ir susipažino su tremtiniais sunkia būkle.

Galia, kad jis nebuvo atvažiavęs į Memingę, kur viena lietuvių, trijų vaikų motina, buvo dėl skurdo atidavusi latvių šeimai 3 metų vaiką.

Buxheime ligoninėje gydosi nuo džiovos du lietuviai: M. Radevičius ir Šereika. Jų gyvymsi sąlygos labai

sunkios. Jei kas galėtų išrašyti jiems 1 kg. "L.L." arba parentin, jie būtų didžiai dėkingi. Adresas: Mr. M. Radevičius arba Mr. Šereika, 13-b Buxheim b. Memingė, Allg. Kranenhaus, Germany.

— Memingene lankėsi užsieniečių skautų vadovė J. Wouw (olandė) ir su Vargo mokyklos vedėja V. Vykintiene aptarė mergaičių skautių organizavimą stovykloje.

— Greitu laiku Memingene apsigyvens muzikas A. Budriūnas. Jis čia vėis bažnytinį ir pasaulietinį chorą.

— Skautų rajono vadėva skt. A. Venclauskas lankėsi Vasario 16 d. gimnazijoje ir su naujuoju "Aušros" tauto tautininku Galliumi pavedė pašnekesį. Senasis tautininkas O. Gešventas išemigravo į Kanadą.

AUSTRALIJOJE.

— Žinomas aktyvijos tautinės krypties jaunimo veikėjas Dr. Motiejus Šeškus, gyvena Newcastle ir dalyvauja visuomeninėje veikloje.

— Pirmąją Lietuvii dailės parodą Sydnejuje aplankė 1160 lankytojų, jų tarpe 75% svetimtaučių ir 25% lietuvių. R. Venclova iš parodos nupirko V. Rato "Esplanada".

— Newcastle lietuviškai — illeltuvalitės suvaldino 4 veiksnių pasaką "Lapel". Režisavo M. Rimgaudienė.

— Australijoje pagarsėjo solistas Domininkas Vildovas, kilęs iš Šiaulių. Jis buvo kviečiamas į Vienos ir Čiuricho operas, bet dėl bolševikų baimės nenori grįžti šiuo metu į Europą.

ANGLIJOJE.

— Anglijoje gyvenęs rašytojas S. Laucius parašė naują komediją iš amerikiečių lietuvių gyvenimo "Debesys ant tavenos".

LIETUVAIČIŲ SESERŲ INSTITUTAS

SKELBIA PIRMAJŲ SCENOS VEIKALŲ KONKURSA

Tikslas:

Lietuviškų (ypatingai vaikams) scenos veikalų trūkumui užpildyti sukurti veikalų, kurie būtų tinkami pradžios mokyklos vaikams, maždaug nuo 6 iki 14 metų amžiaus.

Premijos:

Pirma — \$ 125, antra \$ 75, trečia — \$ 50.

Temos:

1) L. S. "Ramovės" Centro Valdybai, 2) L. S. "Ramovės" Chicago skyriaus valdybai ir nariams, 3) iniciatoriui B. Brazdžiūnui, veiksiam kaip KARIO žurnalo atstovui ir vietos "Ramovės" skyriaus nariui, 4) šio parengimo Komiteto nariams, 5) visiems programos dalyviams, įvykdytojams, 6) visiems šio parengimo pareigūnams ir 7) visiems atsilankiusiems, tuo parengimams šį gražų bendrą darbą ir KARIO žurnalą.

Su KARIU tremties keliuose, su KARIU į išlaisvintą Tėvynę!

Domas Fenikas, KARIO Redaktorius, viso štabo vardu.

Taisyklės:

Veikalas turi būti originalus. Negali būti vertimas. Veikalui suvaldinti turėtų trukti maždaug viena valanda.

Veikalas turi būti lengvai pritaikomas, be didelių išlaidų, vadinimui mokyklų salėse ir t. p. Veikalas turi būti parašytas mašinėle (dublo spaupo puse), vartojant tik vieną popierio lapo pusę.

Konkurse dalyvaujantieji autoriai gali prisijusti daugiau negu vieną kūrinį, tačiau tik vienas jo veikalas tegali būti premijuotas.

Tėsejų komisijos nariai neturi teisės konkurse dalyvauti. Premijuoti veikalai pasiliks LSI nuosavybe.

LIETUVIS PERKA PAS LIETUVI!

Lietuviškos dešros, sūriai

METRIKIŲ

FARM FOOD CO

1804 W., 47th Str.

BR. ir A. URBONAI

ATIDARĘ

MAISTO KRAUTUVĖ

Didelis pasirinkimas įvairių prekių pigesne kaina, negu kur kitur.

4559 So. Hamiltage St., Chicago 9, Illinois

MANDAGUS PATARNAVIMAS.

IŠTEIGTA 1907 METAIS

A. R. JUNIEVICZ ir SŪNAS

3217 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL. Telef.: Yards 7-6266

Laikrodžių ir Brangenybių

KRAUTUVĖ

Didelis pasirinkimas įvairių žiedų, dovanų įvairioms progoms. Ten pat taiso europietiškus ir vietos gamybos laikrodžius. Kainos yra labai žemos, o darbas atliekamas labai sąjiningai. Užiek ir pats įsitikink.

Bridžsportė, 3524 So. Halsted gatv. (šalia kino teatro RAMOVA) yra atidaryta nauja apmušalų (sienuos popierių), daštų, namų ruošos reikmenų ir praktiškų dovanų krautuė.

D. JURJONAS,

3524 So. Halsted St.

Tel.: Bishop 7-3371.

Prekės — geriausios.

Kainos — pigiausios.

KARYS DĖKOJA VAKARO RENGĖJAMS IR DALYVIAMS.

Mieli Cikagiečiai, Brangūs Kario Bičiuliai!

Šiandieną, gausiai susirinkusius į šį KARIO žurnalo parengimą, Jus nuoširdžiai sveikina KARYS, drašiai ir ryžtingai ligus metus žygiavęs Lietuvos laikiniosios sostinės Kauno alėjomis bei panemuniais, taip pat Gedimino mieste, tikrosios Lietuvos sostinės Vilniaus gatvėmis. Dabar jis sveikina Jus kaip tremtinys, tikėdamasis, žiauriausios vergijos pančiams trūkus, vėl grįžti į savo brangią Tėvynę. Iš jos jis nepabėgo kaip baltys, tik bisiuri klasta jį privertė iš savo krašto laikinai pasitraukti.

Tremties nedateklų prispaustas, šiandieną jis džiaugiasi, matydamas gausių Jūsų būrį, suprantančių jo nelengvą padėtį ir susisielojusių jo tolimasne egzistencija. Juo panašūs susitelkimai gausės, tuo lengvesnis bus tremtinio KARIO žygis.

Tiems, kurie aukojame nuo egzistencinio darbo likusį laisvalaikį, sutrumpinant iki minimumo savo po-

lisio valandas, kad tik žurnalas KARYS reguliariai kas mėnuo pasirodytų, džiugu konstatuoti, jog vis daugiau atsiranda tautiečių, tiksliau suprantančių KARIO gyvavimo prasmę. Šis žurnalas juk nėra tik laikraštis, kaip toks, ir taip jau gausioje šios šalies lietuvių periodinėje spaudoje. KARIO tik egzistavimas, nesigilinant į jo kiek skirtingesni turini, mūsų sąmonėje periodiškai blyksteli Nepriklausomos Lietuvos dvasia, įžiebta vilties kibirkštėlių silaukti tautos laisvės. KARYS — Tėvynės laisvės simbolis! Užtat supantama, kodėl paskutiniu metu KARIO egzistencija aktyviau susirūpino Lietuvos laisvės sąrgyboje stovėjusieji ir šioje šalyje susitelkusieji į atskirą organizaciją, kuri vadintasi "RAMOVĖ".

Tos organizacijos centro vadovu — generolo P. Plechavičiaus ir pulkinko A. Gausio paskelbtasis atsisakimas remti KARI, neliko tyruose saukiančiu balsu. Ir šis parengimas yra to atsisakimo graži išdava.

Žurnalo KARIO štabas, būdamas dėkingas visiems, kurie bet kuo lengvina mūsų darbą, nuoširdžiai dėkoja

šio parengimo autoritetingiems pritarėjams, globėjams, organizatoriams ir vykdytojams. Pagal autoritetingą eilę, mūsų nuoširdi padėka priklauso:

- 1) L. S. "Ramovės" Centro Valdybai,
- 2) L. S. "Ramovės" Chicago skyriaus valdybai ir nariams,
- 3) iniciatoriui B. Brazdžiūnui, veiksiam kaip KARIO žurnalo atstovui ir vietos "Ramovės" skyriaus nariui,
- 4) šio parengimo Komiteto nariams,
- 5) visiems programos dalyviams, įvykdytojams,
- 6) visiems šio parengimo pareigūnams ir
- 7) visiems atsilankiusiems, tuo parengimams šį gražų bendrą darbą ir KARIO žurnalą.

Su KARIU tremties keliuose, su KARIU į išlaisvintą Tėvynę!

Domas Fenikas, KARIO Redaktorius, viso štabo vardu.

DIDELIS RUDENS IŠPARDAVIMAS

IKI 50% NUOLAIDOS

Yra gauta naujų rudeninių rūbų ir baltinių: vyrams, moterims ir vaikams.

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS!

.....Prašomė atsilankyti ir įsitikinti mūsų kainų žemumu ir geru patarnavimu.

LIETUVIŲ KRAUTUVĖ

Joseph's Dry Goods Store

3218 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, Illinois.

LIETUVIAI — REMKITE SAVO TAUTIECIUS!

— Ilgesnį laiką Lietuvoje dirbęs įvairų kooperatyvinių darbų

..... IGNAS BRAZJONIS, jau treči metal, kaip sekmingai veda nuosavą maisto produktų krautuė prieprie 4549 So. Paulina g-vėj, Cikagoje. Didelis šviežių prekių pasirinkimas ir labai mandagus patarnavimas.

Užėikite ir patys įsitikinsite. Lietuviai perka pas lietuvi!

SKAITYK NUO PRADŽIOS LIGI GALO "LAISVOJE LIETUVOJE" VĖDAMAS MINTIS, NES JAS SUPRATĖS, DVASIOS MILŽINU PAKILSI IR NUSKADRINTI PAJĖGSI PILKAS SŪTEMŲ NAKTIS!

Ps. 4. LAISVOJI LIETUVA. Nr. 5

Dėmesio, dėmesio!

Šių metų spalio mėn. 17 d. 6.30 val vak. Montrealio gražiojoje policijos salėje 1474 St. Catherine St. East, L. A. S. Montrealio skyrius rengia labai įdomų, mišrų

KONCERTA

Progamoje:

Solo dainuos

Janina Pauliūtė, akomponuojant Rimui Lapinui ir orkestrui "Lituanika"
Leonas Morkūnas, akomponuojant orkestrui "Lituanika". Jis duos vieną dainą, akomponuojant orkestro trui, kurion įsijungs viso orkestro dalyviai — chorui.

Pianinas

Užpildo: Milda Bilevičiūtė, Rimas Lapinas, — — — — —

Akordeonas

Užpildo: Aleksas Vičas, Edmun das Baltuonis. Jie duos dalykus atskirai ir duetu.

Orkestras

Užpildo: Orkestras "Lituanika", vadovaujamas Zigmo Lapino.

Charakteringi šokiai

Užpildo: Elena Gallevičiūtė, Janina Rimkevičiūtė, Jūra Kaplijauskaitė.
Šokiams vadovauja Elena Gallevičiūtė.

Koncerto dalykai parinkti iš įvairių muzikų kūrinių. Koncertas vyks publikai sėdint prie staliukų. Po koncerto — šokiai, griežiant orkestrui "Lituanika". Šokių metu bus kitokių įvairenybių.

Veiks butetas su įvairiais gėrimais ir užkandžiais. Koncerto pabaiga 2 val ryto.
Bilietai kaina: Dol. 1,25. Mokiniam Dol. 1,—

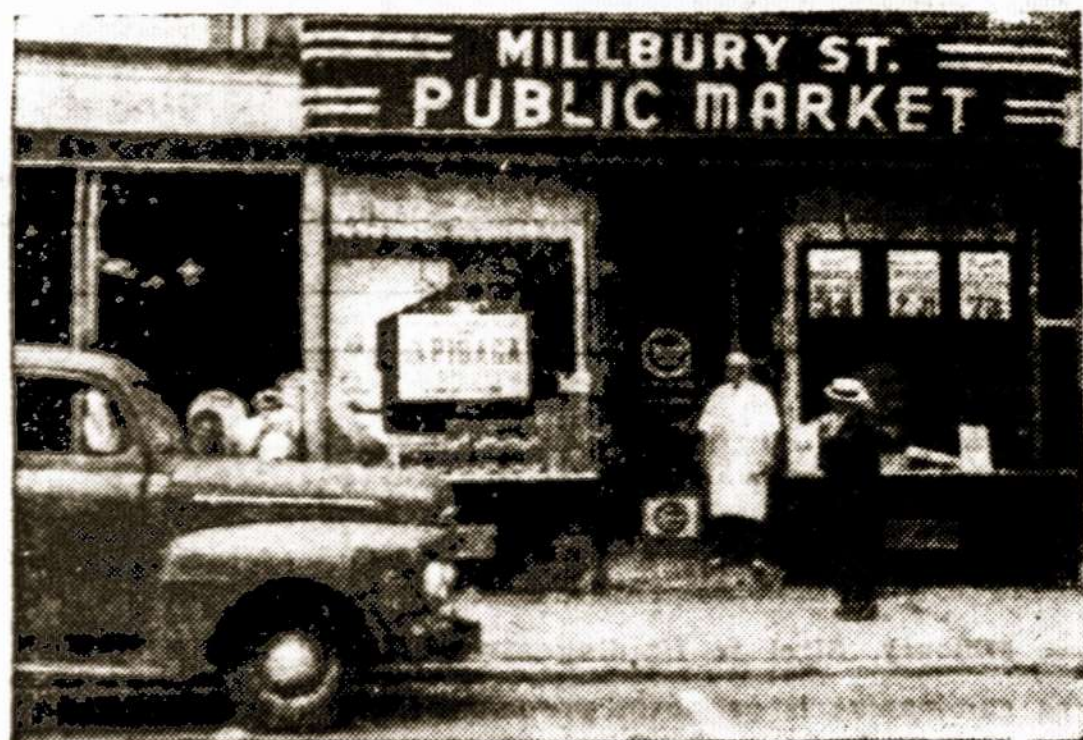
Maloniai kviečiame visus lietuvius kuo skaitlingiausiai dalyvauti. Kartu kviečiame visus tautiečius, gyvenančius kitose kolonijose aplankyti Montrealį.

L. A. S. MONTREALIO SKYRIUS

A. IVAS

Turi pardavimui įvairiausia kaina: namų, valgyklų, krautuvų, sklypų ir ūkių.
845 East Broadway St. So. BOSTON 27, Mass. Tel. So. 8-0605 ir 8-0606;

LIETUVIS PERKA PAS LIETUVI!

IG. PIGAGA ir Sūnus

Tai moderniausia ir didžiausia lietuviška MAISTO KRAUTUVĖ
352 MILLBURY gatvėje. WORCESTER, Mass.

Čia didžiausias įvairių prekių pasirinkimas pigesniais kainomis, negu kur kitur.

Turime savo sunkvežimius ir prekes pristatome greitai į namus. Tik paskambinkite tel. 6-2091.

LIETUVIŲ TEATRAS

Veikląs Čikagoje nuo 1949 m. gruodžio mėn. 3 d. LIETUVIŲ TEATRAS pradeda savo penktąjį sezoną 8 m. lapkričio 14, 15 ir 22 d., statydamas International House salėje pirmą sykį lietuvių scenoje Antano SKĖMOS 2 veiksmų 4 paveikslų vaidinimą VIENAS IR KITI.
Režisuoja Stasys Pilka. Spektaklio dalininkas — Telesforas Vallus.

TEATRAS

Čikagos Lietuvių Teatro sezonas pradėdamas Putino "Valdovo Sūnum", kuris bus suvaidintas spalio 25 d. ir lapkričio 1 d. Marijos Aukštesniosios Mokyklos teatriniame salėje. Veikalą režisuoja dramos akt. Ant. Rūkas. Pastatymą dekoruoja dail. K. Zoromskis. Spektaklių pradžia — 4 val. po p.

Pirmasis tremtinys kirpėjas
PR. SKRIPKAUSKAS

4352 So. Western Ave.
Darbas atliekamas meistriškai.
Kasdien nuo 9 iki 7 val.,
Šeštadieniais nuo 9 iki 6 val.

ARCHER SIUVIMO CENTRE

SIUVAMOS MAŠINOS
IR
RĀSOMOS MAŠINĖLĖS
gaunamos geriausiomis sąlygomis
Perka, taiso, elektrifikuoja.

4170 S. Archer Ave. Bishop 7-1045

SENIAUSIA IR POPULIARIAUSIA

LIETUVIŲ
BENDROVĖS
BALDŲ KRAUTUVĖ
CHICAGOJE

Vien gerųjų išdirbysčių rakandai, televizijos, refrigeratoriai, plovyklos, kilimai, pečiai ir visos kitos namam reikmenys, apkaunotos mažom kainom.

LENGVI ISSIMOKEJIMAI.
Visuomet kreiptis:

PROGRESS FURNITURE CO.

4181-83 ARCHER AVENUE,
Tel. Lafayette 3-3171,
Prie Richmond gatvės.

ARS-FOTO STUDIJA

3362 So. HALSTED ST., CHICAGO, Illinois

Priima ir meniskai atlieka įvairiausių fotografavimo darbus, kaip tai:

1. Daro meniskais, retuotus portretų nuotraukas, įvairių dydžių.
2. Vestuvių, susirinkimų ar kitokių iškilnių nuotraukas darome mūsų studijoje.
3. Foto mėgėjams išaikiname filmas ir darome nuotraukas.
4. Ten pat galima išsigyti gerų filmų įvairiems foto aparatams.

PUIKIOS FOTO DARBAI ATLIEKAMI ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

Malonus ir greitas patarnavimas!

NENUKLYSK NUO DIDŽIOJO KELIO — BŪK NUOLATINIŲ
"LAISVOSIOS LIETUVOS" SKAITYTOJŲ.

Aleksandra ir Justinas NAUJOKAI atidarė

"MONARCH LIQUORS"

RESTORANĄ IR UZKANDINĖ,
3529 So. Halsted St. — Savi pas savus! — Telef.: Yards 7-6054.

LIETUVISKĄ DUONĄ

ir įvairius kepsnių kepa iš tremties atvykęs patyręs
Lietuvoje kepėjas — specialistas

ALEKSAS GAIDJURGIS

STAR BAKERY

738 West 31st Street. Telef.: CALumet 5-2173.
(Tik pusė bloko į rytus nuo Halsted St.)

PRIMAMI ĮVAIRŲ SPECIALŲS UZSAKYMAI.

LIETUVIŲ STATYBOS BENDROVĖ

STANDARD BUILDERS, INC.

ATLIEKA VISUS STATYBOS DARBUS BEI REMONTUS

GREITAI, GERAI IR SAŽINGAI.

Stato naujus namus parduvi mui, priima ir užsakymus.

3722 W. Marquette Rd. — Tel. RELiance 5-7161

LIETUVIŲ PREKYBOJ HARMONY MOTORS

5805-07 SO WESTERN AVENUE. Telef.: REPUBLIC 7-6480.
Vadovauja: Tolius Šlutas, Jonas Talandis ir Sigitas Zubkus.

Lietuvių Prekybos Namai

Moderniausia baldai, 1954 metų modelio televizijos aparatai: ZENITH, MOTOROLA, WESTINGHOUSE, SYLVANIA ir daug kitų. Skalbiamos mašinos, šaldytuvai, gazo šildymui pečiai: SIEGLER, MOORE ir kiti. Radio aparatai, kilimai, spyruoklė, matracai ir visa, kas tik reiklinga namų įrengimams.

Lengvi išsimokėjimai, sekmadieniais jokių taksų.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS.

FURNITURE CENTER, INC.

726 WEST, 18 STR. TELEF.: CHESAPEACK 3-1555.
Įmonė atidaryta: Pirm., Ketv. 9-9:30. Kitomis dien. 9-6. Sekmad. 10-5 val.

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus. Mūsų bendrovės laikomi pinigai Federalės valdžios apdrausti iki 10,000 dolerių.

Midland Savings

AND LOAN ASSOCIATION

4038 Archer Avenue — Tel.: LAFayette 3-6719

Sekretorius AUGUST SALDUKAS

Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošim.

JONAS BAČINSKAS

REAL ESTATE

Perka ir parduoda namus. 39 PRO
VIDENCE G., WORCESTER, MASS.
Telef.: 3-7323.

Prieš pirkdamas ar parduodamas

namą, užėik pasitarti.

IESKAU brolio Antano Pranėvičiaus (arba Pranėno), gim. 1913 m. Kėdainių apskr., Josvainių valsč. 1950 m. gyveno Vokietijoje, Muencheno apylinkėse, tremtinių stovykloje. Žinantieji apie jį prašomi rašyti: Steponas Pranėnas, 9035 S. Greenwood Ave, Chicago, Ill.

Padėkime Vieni Kitiems

Jei ieškote buto ar kambario, jei tokius turite, jei norite pirkti ar parduoti nuosavybę ar ūki, kreipkitės į savus, kurie jums mielai padės. Smulkūs skelbimai primami ir telefonu. Dienos metu skambinkite Victory 2-4372, o vakare HEMlock 4-7689. Sūsdami skelbimą raštu, aiškiai rašykite ir išdėstykite savo pageidavimus (kurin numerin dėti, kokio didumo ir t. t.). "Laisvoji Lietuva" jums padės ir patars.

SKELBIMŲ SKYRIUS

Ar nori būti gražus? Ar nori turėti gyvenimė pasisekimą? Jei taip, tai

"R Ū T A"

3255 So. Halsted išvalys ir sutalys Tavo rūbus pigiausiai ir geriausiai. Nėra abejonės, kad po to pasisekimas Tavo gyvenime bus geriausias.

VICTOR BALANDA

Real Estate/
Loans
Mortgages
Notary Public
3133 S. Halsted
Chicago 8, Ill.
Tel. DA 6-3859

Norėdami pirkti ar parduoti namą ar biznį pasitarkite su mumis. Turime namų ir biznį visose Chicago kolonijose.

Kas Valgo Bruno Duoną Visad Žydi Kaip Aguona

LIETUVISKA KEPYKLA

SAV. BRUNO MACIANSKAS,
3339 So. Lithuanica Ave.
Telef.: KLiffside 4-6376.

Fatalsomi ir uždomi praplėsti ir pradeinti drabužiai.

DRABUZIŲ VALYMAS — TAIŠYMAS

KLEOFASA CLEANERS

Sav. KLEOFASA MILIŪNAS

3149 S. Halsted St. CALumet 5-8130.

Visiškai veltui bus patikrintas jūsų sugedęs radijas ar TV aparatas inž. A. Semėno vedamoje lietuviškoje TV ir radijo prekyboje "Daina", 3130 S. Halsted St., tel. DANube 6-6877. Čia taip pat galite gauti naujausius Zenith ir GE televizijos aparatus. Prekybai vadovauja inž. A. Semėnas, turįs ilgą patyrimą radijo ir televizijos srityje.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose kreipkitės:

DR. J. KAŠKELIS

E. TESLIA REAL ESTATE,

575 Queen St. W. TORONTO
tel: Wa 2646; Wa 2647; Wa 2648.

Antanas J. Kupstis

REAL ESTATE
INSURANCE
MORTGAGES
AUCTIONEER

559 East Broadway
So. BOSTON 27, MASS.

Office So. 8-5078

Nr. 5. LAISVOJI LIETUVA. Pal. 5

SPORTE...

tai ypatingai svarbu

Atletas, kuris pasiekia pirmąjį laimėjimą, yra tai ypatingų savybių sintezė. Pirmoje eilėje jis turi būti nepaprastai gero kūno sudėjimo su pastovia energija ir jautrus viskam, ko iš jo reikalauja jo sporto šaka. Be to, jis turi ilgai ir kietai treniuotis, kad visuomet galėtų parodyti pačius geriausius savo sugebėjimus. Prie šito reikėtų prisitaikyti taip pat ir ryžtingą sporto varžovo dvasią, kuri padėtų jam kovoti bei laimėti net ir nepalankiausiose sąlygose.

Sporte, kaip ir bendrai žmogaus gyvenime, viską nulemia tas truputis, kuris yra virš vidurkio.

KAS BUS, KAI KERSTENAS ISTIRS?

SAKO AD. LAPINSKAS

Pasikalbėjimas su Amerikos Tautines Sąjungos pirmininku adv. Antanu Lapinsku.

Mūsų bendradarbis kreipėsi į Sąjungos pirmininką adv. A. Lapinską sekančiais klausimais, į kuriuos jis maloniai sutiko atsakyti, būtent:

— Kokį atgarsį lietuvių sąskrydis susilaukė amerikiečių visuomenėje? — Didelį, — trumpai atsakė pirmininkas. — Lietuvos ir lietuvių vardas plačiai nuskambėjo ne tik Washingtono spaudoje, bet visoje Amerikoje, net ir tolimiausioje Texase. Sąskrydis susilaukė labai rimto ir teigiamo dėmesio valdžios ir kongreso sferose. Jis tapo atžymėtas Kongreso rekorduose. Aple jį buvo pranešta ir Lietuvai per Amerikos Balsą.

— Kas buvo siekiama ruošiant sąskrydį?

— Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vadovybė yra tuo nuomone, kad jeigu norima reikšmingesnių vaisių atsiekti Lietuvos laisvinimo akcijai, reikia lietuvišką darbą piesti amerikiečių plote. Reikia vienokia ar kitokia proga nuolat priminti amerikiečiams, kad tas prielaidas, kuris engia Lietuvą, panašiomis priemonėmis bei būdais keičiasi ir į pačios Amerikos laisvę. Jei amerikiečių tarpe, ypatingai tu, nuo kurių žymia dalimi pareina šio krašto politikos vairavimas, pavyktų sukelti didesnę susidomėjimą ta kryptimi, Lietuvos laisvinimo reikalas, reikia manyti, žymiai sparčiau pasistūmėtų pirmyn. Ruošiant sąskrydį Lietuvos valstybės įkūrimo 700 metų sukakties proga, turėta ir tas tikslas, t. y. norėta buvo pade monstruoti Kongreso nariams, valdžios atstovams ir šiaip žymesnei amerikinei visuomenei lietuvių tautos kultūros lygį, jos meną ir muziką, supažindinti su Lietuvos valstybės praeitimi (tuo tikslu buvo parengta speciali literatūra), tačiau ta pačia proga buvo priminta nūdieninė Lietuvos būklė, į kurią ji pateko komunistiniams elementams ją okupavus. Esu įsitikinęs, kad išpoliarindamas praeitį ir dabarties Lietuvą, sąskrydis šiuo savo indėliu nemaža prisidėjo prie Lietuvos bylos.

— Ar daug žymesnių amerikiečių buvo atsilankę sąskrydyje?

— Kongresmanų ir senatorių buvo virš šimto, taip pat nemažas skaičius respublikonų partijos ir valdžios atstovų (daugiausia iš State Departmento) ir šiaip žymesnių amerikiečių. Bendras jų skaičius siekė virš keturių šimtų asmenų. Sąskrydį, kaip žinote, globojo JAV viceprezidentas R. Nixon, o garbės komiteje, be kitų, buvo ir Atstovų Rūmų pirmininkas Martin, nuo kurio ypatingai daug priklausė Kersteno rezolucijos likimas. Be to, svečių tarpe buvo ir 18 svetimųjų valstybių ambasadoriai.

— Ar kongresmanas Ch. Kerstenas buvo kviestųjų tarpe?

— Be abejo. Jis banketė nedalyvavo todėl, kad tą pačią dieną buvo Chicagoje užimtas svarbiame politiniame susižiaviame. Sąskrydis iš jo gavo laišką ir dar atskirai sveikini-motelegramą.

JULIUS SAKELĖ

SAKO,

kad greitai jau ateis laikas, kada dauguma lietuvių tremtinių turės teisę prašyti Amerikos pilietybės ir turės laikyti atitinkamus egzaminus. "Laisvosios Lietuvos" redakcija yra nutarusi tokiems asmenims padėti ir tai atsakydama į klausimus, ar duodama "L. L." skiltyse suglaustą pilietybės egzaminų programą. Jeigu atsiaras daugiau žmonių, kurie to nori. Kas yra suinteresuotas tuo klausimu, prašome užpildyti žemiau talpinamą blanką ir neatidėliojant pasiųsti šiuo adresu:

"Laisvoji Lietuva" (Julius Sakelė)
3157 So. Emerald Str., Chicago, Illin.

Vardas

Pavardė

Adresas: numeris ir gatvė

..... miestas,

zona, valst.

Miestas

State

Noriu, kad būtų rašoma "L. L." apie Amerikos pilietybę taip (), ne () (pastatyk kryželį ir atitinkamą tarpą).

Kuo daugiau norėtume iš "L. L." ir Juliaus Sakelės straipsnių:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

— Kokia laikysena buvo mūsų visuomenės sąskrydžio atžvilgiu?

— Aiškiai pritarianti. Sąskrydyje, ypač muzikinėje ir dainos programos dalyje, dalyvavo keletas šimtų lietuvių. Atsilankė atstovų beveik iš visų mūsų žymesnių kolonijų, net iš California.

Sąskrydžio dalyvių sąstata, be abejo, buvo susipratę, nuosirdūs patriotai, kuriems tikrai rūpi lietuviškas reikalas, ne siaureregiai, bet pakilę aukščiau partinio galvijo. Deja, tenka apgailestauti, kad rodosi ir tokių, kurie stengėsi pakenkti šiam lietuviškam darbui, tačiau jų įtaka pasirodė menka.

— Kaip ALTS vertina Kersteno rezolucijos priėmimą?

— Sąjunga laiko Kersteno rezolucijos pravedimą Kongrese žymiu Amerikos lietuvių laimėjimu Lietuvos byloje. Jau kovo 15 d. Sąjungos seimas priėmė rezoluciją remti tas ALT pastangas. Kersteno rezolucija yra ypatingas darbas, nes jis išėina iš savybių lietuvių visuomenės veiklos ribų ir įeina į JAV visuomenės bei valdžios veikimo sritį, kas visiškai atitinka, kaip jau minėjau, Sąjungos nusistatymui. Ši rezolucija yra kaip ir pirmutinis pasirodymas tų vaisių, kurie buvo inesti pro Washingtono vartus, atvertus lietuviams, kai jie suskrido ten švesti Mindaugo vainikavimo minėjimą. Dabar reikia siekti, kad tyrinėjimas, Kersteno rezolucijos numatytas, būtų pravestas plačiu mastu, kuris paliessdamas Lietuvos interesus, parodytų patiems amerikiečiams, kas galima laukti, jei komunizmas nebus parbloktas. Kitaip tariant, reikia siekti įrodyti, kad Lietuvos laisvės reikalas yra taip pat ir Amerikos laisvės reikalas. O tai galima atsiekti tiktaisi sugebėjus sukelti gyvą amerikiečių susidomėjimą, nes priešingu atveju galima tikėtis, kad Kersteno komisijos tyrinėjimo išdavos gali būti padetos lentynoje pelėti...

Atskiru aplinkraščiu Tautinė Sąjunga paragino visus savo skyrus aktyviai remti Kersteno rezolucijos įvykdymą, o pavienius narius, kurie gali būti liudininkais ar turi raštinius įrodymus, atlikti šią tautinę pareigą pilniausiai.

— Kokių būdu galima būtų suįdominti amerikiečius?

— Yra įvairių būdų. Praktiškiausias, atrodo, būtų organizuoti amerikiečių komitetus iš spaudos ir šiaip žymių bei įtakingų asmenų.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KĄ JIE DIRBA

● Banifacas Bukauskas, 1403 So. 49th Court, Cicero, Illinois, lietuvis tremtinys, prieš keletą metų įsteigė valymo (drabužių) biznį ir pasidarė it koks lietuvių kultūros klubas. Darbą atlieka gerai, visi pas jį eina ir pasidžiaugia įdomiais pasikalbėjimais lietuviškais temomis. Pas jį nestinga nei lietuviškų laikraščių nei knygų.

● Izolina Nemažuskaitė, tremtinė, visiška našlaitė, pasiekė aukšto mokslo šitame krašte (Northwestern University, Master of Science degree)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

kurį laiką dirbo Loretto Igoninės laboratorijoje, o dabar gavo atsakingą darbą kitose mokslinių tyrimų įstaigose, chemijos srityje. Jos tėvas buvo Sovietų ištremtas į Sibirą, o motina mirė Vokietijoje. Izolina Amerikon atvyko 1947 metais.

● Kun. Karalius, tremtinys, gyvenęs Ciceroje, yra reto išsimokslinimo asmenybė (Lietuvoje buvo gimnazijos direktorius), pasižymis retu kuklumu ir ypatingu pareigingumu lietuviškiems reikalams. Jis yra tikra paguoda nebe vienam į nevilį kritusiam tremtiniui lietuviui.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● Slavinskaitė Adelė, ilgus metus buvusi Kauno Universiteto klinikų vyresnioji gallingoji sesutė, 1947 metais atvyko Amerikon, jau tapo Amerikos piliete, išlaikė Illinois valstybėje seserų egzaminus ir šiuo laiku dirba kaip dipolmuota (registruota) sesuo Loretto Igoninės. Adelė, būdama Lietuvoje, visą laiką asistavo kaip chirurginė sesuo šiems žymiesiems chirurgams: Prof. Hagen-

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

</